

Aanwezig Voorzitter: De heer R. Nunnikhoven Raadsleden: De heer N. Douayar Mevrouw W. van Nunen De heer M. Bosman Mevrouw E. Woudstra De heer R. Veerman Mevrouw M. Harmsen De heer W. Smith Mevrouw L. Oude Alink	Vervolg aanwezige raadsleden: Mevrouw I. Jansen-Dirkx De heer A. Zoghbi De heer M. Keijzer Mevrouw A. Prenger De heer G. Kruger De heer M. Ezinga De heer J. Loof De heer M. Weterings Mevrouw A. Koegler-Böhm
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder G. van Malsen Wethouder M. Wit	Griffie: Griffier: Mevrouw M.M.A. Tittse Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: We beginnen met het eerste Forum Samenleving van 2026. We beginnen met agendapunt 1. Dat is de opening. Daar ben ik mee begonnen. We gaan het vandaag kort en krachtig houden, zakelijk. Het is een mooie, kleine agenda dit keer. Laten we het ook een beetje duidelijk voor de mensen op de publieke tribune en voor de mensen thuis houden.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: Agendapunt 2, algemeen spreekrecht inwoners. We hebben twee sprekers. En de eerste spreker is mijnheer Miog en die komt inspreken over het ontwerp borging buurthuiskamer en betrokkenheid buurtvereniging bij gebiedspaspoort de Marimbahal. Mijnheer Miog, u heeft 5 minuten. En ik heb met u afgesproken bij nog een minuut te gaan, steek ik mijn hand op. U heeft het woord.

Inspreker 1: Dank u wel. Geachte voorzitter, geachte raadsleden. Allereerst, hopelijk hebben jullie fijne dagen gehad. Welkom weer bij het eerste Forum. Ik ben Thomas Miog, ik ben voorzitter van de Vereniging buurtraad Steenvoorden. Ik sta hier ook namens voorzitter van de bewonersorganisatie de Muziekbuurts en een vertegenwoordiger van de sociaal-culturele werkgroep in de Muziekbuurts en veel van onze bewoners. Zoals u weet was tot 2013 de Marimbahal volwaardig. De raad heeft zich meerdere keren uitgesproken voor een ontmoetingsplek in de Muziekbuurts en heeft dat ook vastgelegd in het raadsvoorstel, amendementen en moties. Zo heeft uw raad op 25 maart vorig jaar met ruime meerderheid de motie Zonder huiskamer geen succes aangenomen. Daarin heeft u het college verzocht en ik citeer even: er alles aan te doen om bij de herontwikkeling van de Marimbahal

een buurthuiskamer, die laagdrempelig tot toegankelijk is voor de hele buurt te realiseren. En daarnaast is er in het raadsvoorstel van 25 maart vorig jaar een toezegging opgenomen en ik citeer weer: op basis van het gekozen scenario zal vanaf maart 2025 een gebiedspaspoort uitgewerkt moeten worden. Met later in de tekst de toezegging: na het raadsbesluit zouden de gebruikers, de wijk en de buurtvereniging betrokken worden bij de uitwerking van het gebiedspaspoort. En hierop zijn de leden van onze vereniging in gesprek gegaan, in dit geval volgens mij met wethouder Van de Waart. En zijn onze contactgegevens meermaals doorgegeven. We zouden snel horen van de gemeente. We hebben onlangs pas, na heel lang wachten en echt heel veel mailen en appjes, een kennismakingsgesprek gehad met de projectleider. En tijdens dat gesprek hebben we begrepen dat er een weliswaar niet vastgesteld, maar ver gevorderd concept gebiedspaspoort is. Er zou iets van een buurt of maatschappelijke voorziening in komen. Het kwartje viel nog niet helemaal, helaas. En we zijn daar niet bij betrokken, ook bij het concept niet. En ondanks wat daarover door de raad is vastgelegd. En dan lees ik in de beantwoording op een aantal vragen van uw raad toch een paar rare dingen, die haaks staan op wat er onderling is afgesproken met onze vereniging, als ook wat er in de moties is vastgesteld. Dat de afstemming nog moet plaatsvinden. Dat bleek niet uit ons gesprek. De insteek was toch echt anders. Wij geven er de voorkeur aan om het gebruikelijke proces te volgen. Ideeën en opmerkingen kunnen worden gegeven tijdens de participatieronde. Het is mogelijk om in deze fase apart rond de tafel te gaan, mocht dit gewenst zijn. De vereniging heeft zo vaak aangegeven dat dit gewenst is. Ik begrijp het echt niet. Mocht dit gewenst zijn. We hebben het aangegeven. De raad heeft dit vastgesteld. De wethouder Bentvelzen heeft toegezegd dat de buurtvereniging expliciet wordt betrokken bij het opstellen van het gebiedspaspoort. Een harde toezegging niet over algemeen bij de herontwikkeling, een betrokkenheid bij het gebiedspaspoort. Dat zet de toon voor het product wat we dadelijk in steen zetten met zijn allen. De welzijnsorganisaties, de woningcorporaties en vanochtend sprak ik nog De Melodie, waar we momenteel in zijn gevestigd. Dat dit nog niet in beton staat gegoten, in de tekst dan, dat er een buurtkamer komt. Echt stomverbaasd. We gingen er allemaal vanuit. Daarom sluit ik af met de oproep die ik ook doe in mijn brief. Leg de buurthuiskamer expliciet en ondubbelzinnig vast. Het moet echt keihard in de tekst terugkomen, het gebiedspaspoort. En betrek ons daar vooral bij. Dat is mijn tweede oproep. Zorg dat we volwaardig in staat worden gesteld om betrokken te worden. En niet zomaar bij een volgende participatieronde. Help ons meedenken. Laat ons dat doen. Wij willen duizenden uren hierin stoppen. We willen niet een volgende Regiodeal schrijven of een Preventie met gezag, met tientallen stukken tekst over hoe we aandachtsbuurten, waaronder de Muziekbuilt, tijd willen geven. We staan hier om duizenden uren er gratis in te stoppen. Er komt geen stuk aan te pas. Daar staan we al klaar voor en we proberen aan u te trekken om dat te bewerkstelligen. En werkt die wijkfunctie inhoudelijk ook uit samen met ons, zodat wij optimaal gebruik kunnen maken van de ruimte en dat de ruimte optimaal vorm gaat krijgen naar de wijk. Ik weet niet waar de angel zit waarom we niet hierbij zijn betrokken. Ik trek die er graag uit, als die er is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Miog. Dan wordt het straks bij de vraag aan de raad, komt het ter sprake. Dan kijk ik even het Forum rond of er nu vragen zijn voor u. Mevrouw Van Nunen, u heeft het woord.

Mevrouw Van Nunen: Dank, voorzitter. Zoals u zegt, komen we er in het vragenuur op terug. Maar ik heb toch een vraag aan de heer Miog of hij een verklaring heeft gekregen van het college dat er negen maanden heeft gezeten tussen uw verzoek en meerdere verzoeken, begrijp ik en het daadwerkelijk contact in december. Daar heb ik nog graag uw antwoord op of reactie.

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Miog.

De heer Miog: Wij hebben geen verklaring gekregen en ik heb gehoord van onze medeorganisaties die ik net noemde, dat ik er kennelijk aan moet wennen dat wij niet worden betrokken bij dit soort dingen. Dit is helaas gebruikelijk en ik heb daarvoor geen verklaring gekregen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar mijnheer Smith. Wilt u wat vragen?

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de heer Miog bedanken voor zijn inbreng. Zeker voor zijn uitgebreide voordocumentatie. Dat schept ons ook een stuk gemak, dat hij de tijdslijn zo helder heeft opgeschreven. Ik denk dat het belang van de ontwikkeling van een ontmoetingsruimte binnen dit project in de Muziekbuit door iedereen in deze zaal, straks ook in de raadszaal en ook door de partners, zoals Welzijn Rijswijk, echt wordt onderschreven.

De voorzitter: Mijnheer Smith, wilt u naar uw vraag gaan? Dank u wel.

De heer Smith: En de vraag die ik daarover heb, is al beantwoord. Hoe ervaart de communicatie tot nu toe? Dat is een overbodige vraag, met de buurtorganisaties, maar wat zijn uw concrete verwachtingen op dit moment?

De voorzitter: Mijnheer Miog, ga uw gang.

De heer Miog: Dank u wel. Uit ons gesprek met de gemeente begrepen we dat het was al erg gevorderd. En ik hoop dat wij alsnog en volgens mij kan dat nog, daarom spreek ik zo vroeg als mogelijk in, volwaardig in staat worden gesteld om mee te denken op hoe die buurtfunctie zo kan worden gerealiseerd, dat onze vrijwilligers er dansles kunnen geven, dat de buurt naar binnen wil lopen. Mochten we daar ergens op moeten inleveren, omdat het een multifunctionele ruimte moet worden, dan denken we daar heel graag op mee. Als er ergens een angel zit, trek ik die er ook graag uit.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Miog. Dan zie ik dat mijnheer Weterings nog een vraag voor u heeft.

De heer Weterings: Mijnheer Miog, dank u wel wederom voor de wake-up call. Wat is uw grootste ergernis van het hele verhaal? Kan u dat even kort en krachtig samenvatten?

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Miog.

De heer Miog: Dat ik dit kennelijk normaal moet vinden. Dat vind ik best wel spijtig. Zoals u weet, ben ik pas kort voorzitter en drie jaar actief als vrijwilliger. En toch sta ik hier, na vier keer inspreken, best wel moedeloos voor u. En ik hoop op open, transparante communicatie. Maar zoals ik al zei: medeorganisaties die zeggen dat ik hieraan moet wennen en dat vind ik erg jammer.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Miog. Ik denk dat deze vergadering niet heel lang gaat duren. U bent welkom om te blijven. En mevrouw Jansen-Dirkx kennende, heeft zij nog wat vervolgvragen op haar vraag aan de raad, maar ik wil u bedanken voor uw inspreken. Dank u wel. Dan ga ik nu het woord geven aan mijnheer, dan moet ik goed kijken, want u heeft een lastige naam, Pfennigwerth. Als ik het goed zeg. Spreekt u alstublieft zelf goed uw naam uit? U heeft straks ook 5 minuutjes. En mijnheer komt inpraten over, moet ik even spieken? De ETHOS-telling van de Hogeschool Utrecht en Kansfonds. Zelfde afspraak. U zei dat u geen 5 minuten nodig had, maar bij 4 minuten steek ik even mijn hand op. Als u begint met praten, begint uw tijd.

Inspreker 2: Dank u wel, voorzitter. Geachte voorzitter, leden van de raad, geachte wethouders, volgens mij. Uit de ETHOS-telling in de regio Den Haag, uitgevoerd door de Hogeschool Utrecht op 8 april 2025 is gebleken dat er 7.201 mensen volgens de ETHOS-light classificatie dakloos waren. De

ETHOS-light classificatie definieert dakloosheid als een gebrek aan volwaardige huisvesting. Van 7.201 getelde dakloze mensen waren er 1.112 kinderen, 154 dakloze mensen werden geteld in Rijswijk, 94 dakloze volwassenen en 60 kinderen. Laat dat even bezinken. Mijn naam is Berry Pfennigwerth. Ik ben belangenbehartiger bij het straatconsulaat in Den Haag. Een organisatie die opkomt voor de belangen van dak- en thuisloze mensen in Den Haag en een beetje daarbuiten. Ik ben zelf enige tijd dakloos geweest, Ethos-categorie 2 en 3. Op opvang en beschermd wonen aangewezen geweest, waarvan het grootste deel van de tijd noodgedwongen vanwege de wooncrisis, die toen al in 2010 zich behoorlijk aandienende. In 2010 verloor ik mijn te dure huurwoning in het centrum van Den Haag. Het duurde drie jaar alvorens ik kon uitstromen vanuit de 24-uursopvang via beschermd wonen naar een omklopwoning in de gemeente Zoetermeer. Al waren ik sindsdien nog steeds woon. 154 dakloze mensen in Rijswijk waarvan 60 kinderen. Hoewel de rapportage van de Hogeschool Utrecht daar geen inzicht in verschaft, is het aannemelijk dat zich onder de 94 getelde volwassenen tenminste één ouder per geteld kind bevindt. Een beetje ingewikkelde rekensom. Als je inzoomt op de cijfers, kom je op uit op ongeveer 1,4, geloof ik. Dakloosheid is primair een woonprobleem. Desondanks, althans dat was toen ik deze tekst schreef niet helemaal voorbereid op de aanwezigheid van de wethouder, die wel gaat over wonen. Desondanks sta ik hier voor het Forum Samenleving van de gemeenteraad Rijswijk, in het bijzijn van de wethouder die gaat over zorg. In zorg kun je echter niet wonen. En om een bekend politicus uit de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw maar eens te parafraseren. 154 dakloze mensen in Rijswijk. Ik herhaal dat getal toch nog maar eens even. Het is een getal en ik hoop dat dat getal gaat leven, 154 dakloze mensen in Rijswijk. Het merendeel daarvan verblijft bij vrienden, familie op de bank, heeft geen vaste woon- of verblijfplaats of verkeert in een onzekere woonsituatie. Stelt u zich voor, een moeder en of een vader met twee kinderen die maanden, soms jaren, dan weer verblijven in de logeerkamer bij oma en dan de volgende week weer bij een oom of tante in de woonkamer of bij vrienden of andere familie. Gelukkig niet in de openbare ruimte, maar wel elk moment van de dag piekerend over waar ze volgende week terecht kunnen of soms morgen. ETHOS-categorie 6, mensen die leven, die overleven in extreme woononzekerheid. Stress, dat is wat het doet met de mens. Zestig kinderen die niet kunnen opgroeien, zoals kinderen met ouders die wel volwaardige huisvesting hebben. Kinderen die waarschijnlijk hun vriendjes of vriendinnetjes niet thuis kunnen uitnodigen om te spelen, simpelweg omdat ze geen thuis hebben. Dit jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Het zal u allen niet zijn ontgaan. Dat betekent dat de samenstelling van uw raad ook na 18 maart zal veranderen. En of u nu wel of niet terugkeert na de verkiezingen, u heeft nu al een verantwoordelijkheid voor ingezetenen als volksvertegenwoordigers. En dat uit zich in de vorm van zorgplicht. Ik ga snel. Wellicht dacht u in 2024 nog dat dakloosheid in Rijswijk niet voorkwam. U kunt er nu echter niet meer omheen dat ook in Rijswijk dakloosheid bestaat. Ik ga kijken hoe ik dit sneller kan doen. Toch nog even terug naar die 154. Het leek mij een laag aantal en dat kan ook wel zo zijn, behalve dan als je tot die 154 behoort. Dit is echter terug te leiden naar de waanzin van decentraal georganiseerd Nederland. Als je in Rijswijk dakloos wordt en je geen netwerk hebt dat je kan opvangen, moet je voor opvang, hulp en ondersteuning naar het daklozenloket van de gemeente Den Haag. Daarmee is het dus geen probleem meer voor de gemeente Rijswijk, maar wel voor de gemeente Den Haag. Goed voor de statistieken, slecht voor dakloze mensen. Mijn oproep nu kort nog even snel, voorzitter sorry. Ik dacht dat ik het wel zou redden in 5 minuten, maar dat werd toch iets anders.

De voorzitter: U heeft nog 10 seconden.

Inspreker 2: Tien seconden. Wethouder, Housing First, het kan. In Finland is het gedaan, structureel dakloosheid teruggebracht door ze eerst te huisvesten en dan te kijken wat er nodig is. Dank voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, voor het inspreken. Dan kijk ik even het Forum rond of er vragen zijn. Nee. Hij staat straks ook geagendeerd als bespreekstuk. U bent ook van harte welkom om te blijven, maar u zou ook online kunnen kijken. Dank u wel.

Inspreker 2: Graag gedaan.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3, lijst van ingekomen stukken. Dan is er een agenderingsverzoek van Wij. Rijswijk, gesteund door het CDA en Partij van de Arbeid. Die noteren wij. Dat is RIB 25 116. En Beter voor Rijswijk ook. We hebben er drie nodig. Agenderingsverzoek nummer twee van D66. Dat is RIB 25 117, voortgang project onderwijshuisvesting op programmaniveau. Buiten D66, ik zie Wij en GroenLinks. Dan vraag ik het Forum of er nog meer agenderingsverzoeken zijn? We hebben wel afgesproken dat die van tevoren, maar het kan zomaar zijn. Nee. Dan vraag ik aan het Forum of de rest van wijze van afdoening akkoord is? Ja.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, vaststellen agenda. Zijn daar op- of aanmerkingen? Nee, dan stel ik daar de agenda mee vast.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Agendapunt 5, mededelingen van het college. Normaal krijg ik al een beetje ingefluisterd, wel of niet. Ik heb nu niets gehoord. Nee. Dan gaan we lekker snel.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 6, terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Mevrouw Woudstra, u heeft het woord.

Mevrouw Woudstra: Dank. Ik wil graag wijzen op de komende vergadering van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Daarin wordt naast een aantal ov en economische punten ook gesproken over hoe gaan wij de vergaderingen voortaan vervolgen? Welke opties zijn er voor afvaardiging vanuit de gemeente? Er ligt onder andere een voorstel om de twee adviescommissies te gaan samenvoegen, maar het aantal van vier vertegenwoordigers vanuit de raden gelijk te houden. Waarbij bij andere gemeenten ook de mogelijkheid is om fractie-assistenten af te vaardigen. En als daar input op is of vragen over zijn dan hoor ik dat nog graag, want we mogen daar nog een advies als adviescommissie over geven. Dat doen we vanuit een regionale blik, maar we nemen daar heel graag ook andere inzichten en inzichten lokaal allemaal bij mee. Laat het weten, want dan zorgen we dat die inbreng er is en dat een van de vertegenwoordigers die inbrengt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan zie ik voor de rest niemand.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7, overzicht toezeggingen en moties. Dan vraag ik om een voorstel tot afdoening. Is daar iemand die daarop wil ... Mevrouw Van Nunen, u heeft het woord. En daarna mijnheer Weterings.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ook even naar aanleiding van de inspreker, maar ik wil ook wachten bij het vragenuur, prima. Maar ik ben wel heel benieuwd naar de stand van zaken rondom de motie afhandeling rondom de buurtkamer van de Marimbahal. Zonder buurtkamer geen succes. Ik heb de motie nog eens even goed gelezen vandaag. Ik wil graag van het college weten hoe het staat met de uitvoering.

De voorzitter: Mag ik u een voorstel doen, omdat het een vraag is geweest? Want officieel hebben we met vragen van de raad afgesproken dat andere fracties daar ook iets over mogen zeggen. Dan doen we het koppelen, want anders gaat het over. Is goed. Dank u wel. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Er wordt aan ons gevraagd of de motie kan worden afgedaan omtrent handhaving op deelscooters. Ik zou het graag nog even open willen laten staan, want hier wordt aangegeven dat er in samenwerking met de regio wordt in 2026 concrete uitwerking verwacht. Die wilde ik ook even afwachten. Als het dan daar goed in staat, kan hij eraf, maar voorlopig even afwachten tot die concrete uitwerking er is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, die is genoteerd. Mevrouw Woudstra ook?

Mevrouw Woudstra: Steun.

De voorzitter: Sorry. Kan de rest uw goedkeuring hebben? Nee, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Eigenlijk is het een compliment bij de eerste motie die wordt afgedaan, over het AI-register en de motie die PG&R daarover hadden gedaan, die wij ook hebben gesteund en mee aan hadden geholpen. Dat nu na gisteren er is. Misschien voor anderen goed. Wij gaan nog wel bezig met artikel 44-vragen om nog vervolgvragen voor de toekomst te stellen, maar deze motie kon eraf, als ik ook de anderen goed had begrepen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kan ik voor de rest agendapunt 7 afsluiten?

8. Vaststellen forumverslag

De voorzitter: Agendapunt 8, vaststellen verslag 2 december. Gaat u akkoord met vaststellen van deze agenda? Dan sluit ik daarbij agendapunt 8.

9. Raadsvoorstel Kadernota Inkoop- en aanbestedingsbeleid

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 9, het enige raadsvoorstel van dit Forum, Kadernota Inkoop- en aanbestedingsbeleid. En ik zag al een vingertje. Mevrouw Prenger en mijnheer Zoghbi, mijnheer Smith. U heeft het woord, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Met groot plezier, heel goed het raadsvoorstel Kadernota Inkoop-, aanbestedingsbeleid gelezen. Ik heb nog wel een aantal vragen aan de wethouder. Hoe worden de MVOI-doelstellingen concreet en meetbaar gemaakt en wanneer wordt de raad hierover

geïnformeerd? We willen ook graag weten: welke financiële risico's ziet het college op korte termijn en hoe worden kostenoverschrijdingen voorkomen? Hoe borgt het college dat lokale en regionale ondernemers niet worden uitgesloten door dit beleid? En wat merkt de inwoner van Rijswijk concreet over twee jaar van deze Kadernota? Dit waren mijn vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank wel, mevrouw Prenger. Dan maak ik één foutje, want PG&R had vragen ingediend. En mijn vraag is: zijn de vragen genoeg beantwoord of heeft u nog een wedervraag daarover?

De heer Douayar: Voor nu zijn onze vragen beantwoord. Onze fractie zal hier verder op wachten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Zoghbi van Wij. Rijswijk.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. En bedankt voor de stukken. De koppeling met het Rekenkameronderzoek en de motie van de raad is helder en overtuigend meegenomen. De nadruk op organisatiebrede verantwoordelijkheid en niet alleen inkoop, maakt dat dit beleid breed gedragen wordt. We hebben alleen nog een aantal kanttekeningen/ vragen. Als eerst de afhankelijkheid van een MVOI-adviseur. De rol is cruciaal, maar in onze ogen ook wel kwetsbaar als capaciteit ontbreekt of de continuïteit ontbreekt. Hoe kijkt de wethouder hier tegenaan? Dan de meetbaarheid. We vinden het goed dat de gemeente met inkopen wil bijdragen aan een groener en eerlijk Rijswijk en een Rijswijk dat beter is voor de lokale ondernemers. Dat ons geld niet alleen volgens de regels wordt uitgegeven, maar ook echt iets oplevert voor de stad. Maar om te weten of dat lukt, moeten duidelijke doelstellingen meetbaar zijn. Nu krijgen we vooral een terugblik in de P&C-cyclus, zoals mijn voorganger ook heeft aangegeven. Maar wat is er precies gedaan en hoe is proces verlopen? Dat is wat er nu ontbreekt. Het antwoord op de vraag, halen we onze doelstellingen wel of niet, kunnen we hier niet duidelijk naar voren krijgen. Zonder heldere cijfers en concrete doelen kun je niet goed bijsturen en blijft het Rijswijkers onduidelijk wat er met hun geld gebeurt. Daarom vinden wij dat de raad meer nodig heeft dan alleen algemene terugkoppeling in de P&C-stukken. We zouden bijvoorbeeld de resultaten van de SROI, Social Return on Investment, in beeld kunnen brengen. Hoeveel mensen hebben we via inkopen naar werk begeleid van onze SROI-gelden en zit hier een trend in? Worden het er elk jaar bijvoorbeeld meer? Hoeveel procent van de SROI is uitgezet bij opdrachten is nu gerealiseerd? Lukt het om via de SROI-gelden die beschikbaar zijn mensen te begeleiden naar meer werk? Een ander voorbeeld, lokaal ondernemerschap zouden we kunnen meten met bijvoorbeeld hoeveel lokale ondernemers deden mee met onze aanbestedingen? Door dit bij te houden, maken we onze doelstellingen om lokale ondernemers meer kansen te bieden, meetbaar. Dan als laatste kansen voor onze lokale mkb. We vinden het goed dat in dit beleid is vastgesteld dat bij meervoudige onderhandse aanbestedingen altijd minimaal één lokale ondernemer wordt uitgenodigd. Dat is een duidelijke en positieve stap om Rijswijkse ondernemers kansen te geven. Tegelijkertijd vinden wij dat het vergroten van kansen voor lokaal ondernemerschap verder gaat dan alleen deze regel. Veel ondernemers weten simpelweg niet hoe ze moeten aanbesteden of dat de gemeente überhaupt opdrachten in de markt zet. Wie nu online zoekt op aanbestedingen Rijswijk komt op een pagina met nauwelijks uitleg over hoe wij aanbesteden en wat ondernemers kunnen doen om in beeld te komen. Dat helpt lokale ondernemers geen stap verder. We willen ... We stellen daarom voor om de communicatie hierover te verbeteren. Maak op de gemeentelijke website helder en begrijpelijk hoe aanbesteden in Rijswijk werkt. Welke soorten opdrachten zijn er? En hoe ondernemers zich kunnen voorbereiden. Kondig nieuwe aanbestedingen actief aan. Bijvoorbeeld via de website of LinkedIn, zodat ondernemers weten dat er kansen zijn. Daarnaast zien we bij andere gemeenten goede voorbeelden waarbij ondernemersbijeenkomsten worden georganiseerd. Een middag of een avond waar lokale ondernemers vragen kunnen stellen, uitleg krijgen over procedures en horen wat de gemeente

verwacht. Dit verlaagt de drempel en zorgt voor een eerlijk speelveld. Het blijft uiteindelijk aan ondernemers zelf om hier iets mee te doen, maar als je de kansen van Rijswijkse ondernemers echt wil vergroten, begint dat bij het laten zien dat we aanbesteden, hoe we dat doen en waar ondernemers terechtkunnen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Mijnheer Smith, u heeft het woord.

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. Inkoop- en aanbesteding is misschien niet het meest spannende en sexy onderwerp, maar het is voor GroenLinks Rijswijk en voor alle Rijswijkse inwoners wel van groot belang. De gemeente Rijswijk heeft namelijk een jaarlijks inkoopvolume van zo'n 91 miljoen euro aan beïnvloedbare inkopen. En via de inkoop kunnen we als gemeente het verschil maken. De MVOI, Maatschappelijk Verantwoord Opdracht te geven en in te kopen, dragen we actief bij aan wat wij als gemeente belangrijk vinden. Denk daarbij aan duurzaamheid, het versterken van de lokale economie en aandacht voor sociale aspecten. GroenLinks is daarom blij met deze Kadernota Inkoop en aanbesteding en wij waarderen de stappen die erin gezet worden. Zoals het aanstellen van een adviseur en het toewerken naar het ondertekenen van het manifest Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen van de Rijksoverheid. De stap van MVI naar MVOI heeft echter duidelijke gevolgen. Het vraagt om bewustwording en inspanning van de hele organisatie. Het betekent ook dat we samen onze ambities helder moeten vaststellen. En daarvoor is richting nodig. Daarnaast gaat het niet alleen om het vaststellen van de regels, maar juist ook om het monitoren van de resultaten. En dat vraagt weer om meer specialistische kennis en kunde binnen de organisatie. Inhoudelijk hebben we daar een aantal vragen over. In de Kadernota herkennen wij duidelijk de wensen die tijdens de presentatie in het najaar zijn uitgesproken. Maar hoe zorgen we voor uniformiteit in de toepassing van MVOI in onze inkoop en aanbesteding, zodat alle inkoopende afdelingen op de hoogte zijn en MVOI kunnen toepassen? En hoe zorgen we ervoor dat er een goede afweging wordt gemaakt tussen MVOI-doelstellingen en kosten op korte en lange termijn? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smith. Mevrouw Koegler. Ik durf niet meer de tweede naam te zeggen.

Mevrouw Koegler: Dank u wel, voorzitter. Het raadsvoorstel geeft een goed beeld van de stappen die zijn gezet op het gebied van inkoop en aanbesteding. En er zijn nog enkele punten waar ik graag meer duidelijkheid over wil, omdat ze belangrijk zijn voor de kwaliteit, de transparantie en het behalen van onze beleidsdoelen. Ten eerste de effectiviteit van de kennisdeling. Hoe wordt gemeten of de presentatie aan teams daadwerkelijk leiden tot betere naleving van het inkoopbeleid? En waarom is gekozen voor een herhaling van eens per vier jaar? Is dat voldoende? Zeker gezien de veranderende wet- en regelgeving, maar ook het personeelsverloop binnen het ambtelijk apparaat. En hoe wordt geborgd dat nieuwe medewerkers of teams tussentijds ook goed geïnformeerd worden? Je maakt tenslotte pas echt impact als niet alleen de afdeling inkoop, maar heel de organisatie op alle niveaus ten alle tijden betrokken is. Dan de realistische ramingen. Voor de prijsvorming is de inkoopende afdeling verplicht vooraf een raming te maken. Deze verplichting is naar voren gebracht in het intakeformulier en daarmee hebben we denk ik de voorkant van het proces goed ingeregeld, maar hoe wordt later in het proces gecontroleerd of de vooraf gemaakte ramingen realistisch zijn en niet structureel te laag of te hoog? En hoe wordt voorkomen dat lage inschrijfprijzen later leiden tot meer werk of overschrijdingen? Wat we toch ook regelmatig meemaken. Dan het lokale inkopen. Dat is goed dat dat gestimuleerd wordt met het nieuwe inkoopbeleid. Dat is voor Rijswijks Belang ook heel belangrijk, support onze locals. En wij vroegen ons af of er cijfers beschikbaar zijn over het percentage opdrachten dat lokaal is gegund in 2024 en 2025? En naar welk percentage we gaan streven komende jaren? Dan de MVOI-adviseur. Ik heb er al een

aantal vragen over gehoord. Die wordt aangesteld en wij vroegen ons af is dit een nieuwe functie waar formatie voor vrijgemaakt wordt of is het een rol die bij de huidige inkoopadviseurs of andere ambtenaren belegd wordt? En hoe meten we de effectiviteit van deze adviseurs? Er worden wel een aantal werkzaamheden benoemd in het stuk, maar welke concrete resultaten moeten er na twee jaar liggen? En wordt er bijvoorbeeld een KPI geformuleerd over hoeveel inkoopopdrachten bijvoorbeeld op ambitieniveau 2 minimaal moeten zijn behaald? En dan de ketenverantwoordelijkheid. Dat is een belangrijk begrip binnen maatschappelijk verantwoord inkopen. En bij de voorlichting aan de raad hebben we ook aangegeven dat we dat een belangrijk speerpunt vonden. Nu staat in het stuk geschreven dat dat vervangen wordt door klimaat, omdat bij diensten de ketenverantwoordelijkheid lastig te bepalen is, maar als wij daarnaar kijken denken we: klimaat is ook best lastig te formuleren. Zeker als je naar catering, ICT, schoonmaak kijkt, is het dan echt niet mogelijk om die ketenverantwoordelijkheid toe te passen? En we vroegen ons af of de wethouder wat nader kan duiden? Want na het lezen van dat stuk ging dat voor ons niet gelijk spreken. En het zal niemand verbazen dat wij klimaat zeker niet als een van de belangrijkste dingen vinden. En dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Dan kijk ik naar mijnheer Ezinga, nee. Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Mooi stuk, denk ik, ook als we kijken naar dit stuk. Er zijn heel veel goede dingen genoemd, vind ik. Ik had vooraf een vraag gesteld waarom het uitvoeringsprotocol SROI er niet bij zit. Dat wordt genoemd en is een soort bijlage, maar ik heb het niet gekregen. Uiteindelijk ook niet van de griffie. In de mail? Ik heb het net nog even gekeken, maar ik zag hem niet. Dan ga ik toch zo even kijken. Maar ik vind het jammer dat die niet gelijk meegeleverd is. Dat we niet hebben kunnen beoordelen wat daarin staat. Dat vind ik jammer, maar dat ga ik alsnog doen dan eventjes. Ik hoorde de heer Zoghbi ook een heleboel goede dingen zeggen over het SROI. Daar hebben we het een aantal keren ook met de PvdA al over gehad, over doelstellingen die daar genoemd werden, maar ook over de resultaten. Om dat inzichtelijk te maken aan ons. Wat dat betekent op jaarbasis en hoeveel aantallen er behaald worden. Het is ook een normering bij de aanbesteding. Ze kunnen 5 procent doen of meer. Daar krijg je dan weer punten voor. Het is ook wel goed om dat inzichtelijk te maken aan de raad. En misschien is dat ook wel, het is een van de taken van die nieuwe MVOI-adviseur, dat hij de raad inzichtelijk kan maken wat dat op jaarbasis gaat betekenen. Dat zou wel een flinke aanwinst zijn, want we hebben er meerdere keren om gevraagd om die SROI, om dat duidelijker aan de raad over te informeren, omdat wij weten wat dat betekent en of de aantallen gehaald wordt. Maar ook de die percentages ook besteed worden in de gemeente Rijswijk of daarbuiten op hetzelfde grondgebied. Dat mag ook. Daar ben ik nieuwsgierig naar. Als we het hebben over het informeren van de raad, is het denk ik goed dat we die P&C-cyclus aanhouden, maar in Rijswijk is het nog steeds zo dat we dat maar twee per jaar doen. Het zou in dit soort gevallen ook goed zijn om die cyclus te verbreden, om dat per kwartaal te doen. Er zijn heel veel gemeenten die de P&C-cyclus één keer per kwartaal doen. Dan krijg je een beter zicht over wat er gebeurt op dit gebied. Ik weet niet of dat mogelijk is, maar dat zou wel mooi zijn als je op die aantallen ook met de raad zou kunnen delen in de Raadsinformatiebrief. Dat waren mijn vragen in eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. En als laatste gaan we naar mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik maak het wat korter dan wat ik hier op mijn iPad heb staan, op mijn tablet, omdat al veel is gezegd. Ook voor ons gaat het erom hoe je kaders gaat toepassen, borgen en voortgang gaat monitoren. Want papier is geduldig. Daarvoor moet je eerst weten waar je nu staat en duidelijke ambities met concrete uitvoering formuleren. Is de

gemeentelijke organisatie er klaar voor om de voorgestelde kaders echt handen en voeten te geven? Overigens goed dat sessies en trainingen intern zijn georganiseerd, maar gaan de kaders nu ook organisatiebreed uitgezet worden in concrete uitvoeringsplannen? Want dat is een voorwaarde om stappen te kunnen zetten en ook naar buiten een helder beleid neer te zetten. Verder ben ik het van harte eens met de collega 's van Wij en D66. Ook omdat we onlangs een half jaar geleden nog een motie hebben aangenomen, breed in de raad, die ook echt SROI op duurzame wijze wil gaan monitoren. En daar hebben we dan ook gegevens voor nodig en voortgang daarin ook. Liefst zoals de collega van Wij zei: ook inzichtelijk voor de raad. Wanneer gaat dat komen? Die motie is ter uitvoering aan uw voorgelegd, college. Waarom is Rijswijk pas, dat is een andere vraag, een laatste vraag, over twee jaar zover dat het manifest ondertekend kan worden? Kan er nog een tandje bij? Vraag ik aan de wethouder. Het tempo wordt hoger om de ambities te behalen, als we dat ook echt willen. Tenslotte hebben op dit moment al 78 gemeenten dit manifest ondertekend. Voorzitter, ik wacht even de antwoorden af in eerste termijn. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan gaan we naar wethouder Van Damme, voor zijn eerste termijn.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. En toch even zeggen dat het wel fijn is dat we eindelijk vanavond hier bij elkaar zitten over de langverwachte Kadernota inkoop- en aanbestedingsbeleid. Want het heeft namelijk wel enige tijd geduurd, moet ik zeggen. Want op 23 mei 2024 heeft uw raad de nota van bevindingen naar aanleiding van het rapport van de Rekenkamer vastgesteld. En bij die behandeling heeft uw raad per motie opgeroepen om met een Kadernota te komen. Eerst de Kadernota. Dan gaan we het beleid aanpassen, want het huidige beleid is in principe, functioneert. En dat het zolang ... Het heeft al enige tijd geduurd, maar we zaten toen ook, om even terug te grijpen, in een periode, misschien weet u het nog, van een hele grote majeure bezuinigingsoperatie vanwege het ravijnjaar. Gelukkig hebben we dat met elkaar, met uw raad, ook kunnen oplossen dat ravijnjaar. Hoewel de knaken voor de taken altijd blijven knellen, wil ik maar blijven zeggen. En het ROB overigens schreef hierover nog een mooi rapport vorige week, om af te rekenen met disbalans. Maar dat is geheel terzijde hoor, voorzitter. Is nu niet zo relevant. Maar ik wil uw raad nogmaals bedanken ook voor die motie en die inbreng die toen is geleverd. Want op de inbreng die ook is geleverd op de raadspresentatiesessie van 30 september, een enkeling had het er al over. Mijnheer Zoghbi, dacht ik, van Wij. Rijswijk. Want ook al concludeerde de Rekenkamer destijds dat het proces van inkoop en aanbesteding in orde is, er blijft altijd ruimte voor meer ambitie en verbetering. En die ambitie die ligt hier wel in die Kadernota voor. Althans als u er mee instemt, gaan we daar ook verder mee aan de slag, om ook dat beleid dan mee uit te voeren. En die ambitie die heeft ook wel te maken met de realiteitszin. Ik meen dat Wij. Rijswijk vroeg van hoe zit dat dan met die NVOI-adviseur, is dat niet te fragiel één persoon? Hangt daar niet te veel vanaf? Er zijn meer inkoopadviseurs. We krijgen één NVOI-adviseur. Dat is ook wel een samenspel. Maar ik zie daar wel degelijk risico's. En de capaciteit die nu wel is gevonden binnen de bestaande formatie. Want dat moet ik wel zeggen: het budget is er nu voor beschikbaar, dat kunnen we gaan doen. Maar dat betekent echt, mevrouw Van Nunen van de PvdA Rijswijk, dat het manifest, hoe graag ik het ook morgen zou willen tekenen, maar enige realiteitszin is echt wel geboden. En dat we een zorgvuldig proces met elkaar lopen. En dat we ook dat in 2027, hoop ik dat te kunnen gaan tekenen, ik of mijn opvolger, in ieder geval het college. Die kanttekening wil ik terdege maken. Het is echt wel even dat we dat proces moeten doorlopen. Het heeft ook enige tijd geduurd totdat we hier zijn. We moeten, denk ik ... We maken nu ook echt stappen en per 2026 houden we ook echt bij hoeveel we lokaal inkopen. Daar gaan we ook over verantwoorden, mevrouw Koegler begon daar over. Maar ik wil er geen haastwerkstukje van maken. En te meer zeg ik dat, omdat het ook in deze huidige markt lastig is om inkoopadviseurs of MVOI-adviseurs aan te trekken. Er wil er ook nog weleens een vertrekken. In die zin is het ook lastig om die

ambitie dan gestalte te geven. Maar ik denk dat er toch een hele mooie ambitie ligt, waarin we duidelijk voor bewuste lokale en maatschappelijk verantwoord inkoop kiezen. Dat betekent dat we toch op meer dingen gaan letten dan alleen prijs en kwaliteit. En maar echt op wat is de maatschappelijke impact van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid? En of dat dan veel meer geld kost, dat valt lastig in te schatten. Ik heb volgens mij ... In het raadsvoorstel staat het ook, als ik het goed heb begrepen, dat het op lange termijn ... Er zijn ook rapporten die zeggen: op lange termijn kan het juist renderen financieel gezien. Maar bij sommige aanbestedingen of inkopen kan je nu niet zeggen van over 30 jaar kan ik die stenen nog eens een keer gebruiken of is het volledig circulair en de investeringen die je nu doet rendeert dan. Dat is heel lastig in te schatten. Dat we budgetdiscipline hanteren, dat lijkt me duidelijk. Want de vooraf gestelde kaders die u stelt in de begroting, die budgetten, die zijn begrensd. En die proberen we ook zo veel mogelijk te bewaken. Mocht dat niet zo zijn, dan informeren we uw raad daar altijd voor. Op die manier is er wel een safety, dat is een beetje een Engels woord, maar in ieder geval een ... Dat dat er een waarschuwing af gaat. Vooraf stelt u de kaders. Dit is het budget. Dat geldt dan ook voor de inkopen, aanbestedingen. En dat betekent ook dat je qua ambitieniveau soms moet schakelen van twee naar drie, ook om de lokale partijen zoveel mogelijk in positie te brengen. Ik vind uw suggestie overigens om de lokale ondernemers te betrekken in informatiesessie met procedures heel goed. Ik denk dat we dat in het beleid wel kunnen meenemen. Dat wil ik wel toezeggen, mijnheer Zoghbi. En dan de meetbaarheid, dat is een ingewikkeld verhaal. Dat document dat gaat steeds omhoog hier. Dit is ook ingewikkeld. Je kan er niet mee helpen, maar hij verspringt ook steeds. Het is echt heel vervelend.

De voorzitter: Mijnheer Van Damme, wilt u even een kleine schorsing?

De heer Van Damme: Nee, dat gaat wel goedkomen, denk ik. PG&R vroeg nog: hoe concreet meetbaar wordt het gemaakt? En dat wordt dus de taak van die MVOI-adviseur. Daar moeten we echt een tijdsbestek van een jaar voor nemen om op basis van deze kaders het huidige aanbesteding- en inkoopbeleid aan te passen en dan concreet te gaan rapporteren. Iemand, dat was mijnheer Veerman geloof ik, die stelde voor om extra P&C-cyclus te gaan ... Ik denk dat dat een wat bredere discussie is, maar ik denk dat het belangrijk is dat we in ieder geval bij het jaarverslag daarover in de paragraaf bedrijfsvoering expliciet over gaan rapporteren. Om daar nu in hele brede zin extra rapportagemogelijkheden voor te maken, mijnheer Veerman, dan zit ik even ook naar de andere ... Dat is een beetje wat ingewikkeld. Dan moeten we even goed kijken. Want dat geldt dat we niet alleen tussentijds gaan rapporteren over inkoop en aanbestedingen, maar ook over alle andere zaken. En dat is wel heel lastig om dan die de eerste tweeënhalve jaar jaarverslag, begroting, die cyclus te doorbreken. Maar laten we eerst droogzwemmen het komend jaar, om te kijken hoe we dit proces kunnen gaan verbeteren. En mocht u daar aanleiding toe zien, kunnen we die rapportage in de P&C-cyclus ook aanscherpen, wat mij betreft. De lokale ondernemers. De ene zegt van hoe worden ze niet benadeeld? De ander zegt: goed dat ze goed positie krijgen. Ze krijgen goed positie. Je moet ook altijd wel een bepaald proportiebeginsel in acht nemen, dat je niet te veel eisen stelt die niet haalbaar zijn voor aanbieders. En of je nu een percentage daaraan moet koppelen van hoeveel je lokaal wilt inkopen, dat vind ik wat risicovol, mevrouw Koegler, omdat het ook gaat om soms diensten die misschien niet in Rijswijk worden of inkopen die niet in Rijswijk leverbaar zijn. Ik noem een paar producten, beton. Waar haal je het vandaan? Ja, niet uit Rijswijk, denk ik. Schat ik zo in. Ik vind het heel lastig om daar ... Het streven is altijd zoveel mogen lokaal en zorgen dat lokale ondernemers en anders regionale ondernemers zo veel mogelijk meedoen. Dat was al het beleid. Dat is het beleid. Dat stellen we hier ook vast. Dat gaan we zo doen. Wat de inwoner daarvan merkt, dat is een beetje ... Uiteindelijk zal de maatschappelijke impact daarvan groter zijn. Als je de lokale ondernemers ook mee helpt, dat ze ook kunnen verduurzamen, dat ze hun bedrijfsmodel kunnen aanpassen, dat ze de klimaatdoelen van Parijs kunnen halen. Ik begrijp dat u niet zo voor bent,

mevrouw Koegler, maar dat zijn nu eenmaal de afspraken die we met elkaar gemaakt hebben. Ik zou daar wel aan hechten. Dat zijn wel ... Dat merkt de inwoner ervan, dat hij meer waar voor zijn geld krijgt, omdat er duurzamer wordt ingekocht. Dan ga ik nog even ... Zijn er nu nog vragen? Dat ging heel erg over de SROI, begreep ik. Waarom is die bijlage niet meegestuurd? De SROI is een thema binnen ... Een van de zes thema's. En over de SROI heeft uw raad nog een motie aanvaard afgelopen begroting of Kadernota, wanneer was het? Kadernota. En daarin is gezegd dat we daarover gaan rapporteren in het kader van de Kadernota Werk. Daar wordt op die manier over gerapporteerd. En dat zal medio 2026 zijn. En SROI is een hartstikke belangrijk onderdeel. En daar willen we ook meer op inzetten, want werk is meer dan loon. U vindt mij daar geheel aan uw zijde. En voor beschut werken, moet je enorm goed mee omgaan. En wat dat betreft is daar ook aandacht voor. Het was niet de bedoeling dat dit als bijlage meeging. Het is nu wel toegestuurd, het uitvoeringsprotocol, het uitvoeringsprotocol is vastgesteld, maar daar staat heel erg op detailniveau in van bij zoveel opdrachten dit, bij zoveel dat. Dat zijn niet de kaders die we hier met elkaar bespreken, maar als u wilt, kunnen we nog eens een keer op enig moment het uitvoeringsprotocol bespreken. Maar ik denk dat het een geëigend moment is als we dan de uitvoering van de motie bespreken in het kader van de Kadernota Werk. Even kijken. De ketenverantwoordelijkheid en diensten en het klimaat. Daar heeft u misschien wel een punt, maar voor de dienst is het heel lastig om te achterhalen waar die producten allemaal vandaan komen. Voor het klimaat zou je toch kunnen zeggen dat als er een aanbieder is die heel erg veel gebruik maakt van niet zo duurzame stoffen, daar kan je misschien wat makkelijker ... Of niet zo duurzame materialen of niet duurzame diensten, daar zou je toch iets meer feeling bij kunnen hebben. Maar hoe dat concreet, dat moeten we ook gaan ondervinden als we een jaartje droogzwemmen wat dat betreft. Volgens mij, ik denk, ik weet niet of ik nu alle vragen heb gehad. Ik zal nog even kijken wat ik zelf heb genoteerd. Ik heb het gevoel toch ... Over de regels, de aanbestedingen. Het RVO die geeft daar ook heel veel informatie over. En we moeten ze wel informeren, mijnheer Zoghbi, maar aan de andere kant, ik ken heel veel ondernemers, ik praat heel veel met ondernemers, ben ik continu mee in contact. Die weten echt wel hoe ze geld moeten verdienen. Die weten ook wel hoe ze hier terechtkunnen en anders hebben ze wel een adviseur die ze in dienst kunnen nemen. En anders kunnen ze altijd bij ons aankloppen. Maar in aanbestedingsprocedures moeten we allemaal wel altijd heel secuur zijn. Ik heb al tegen u gezegd dat we die ondernemers nog meer gaan betrekken in de beleidsvorming. Wat dat betreft hoop ik dat u tevreden bent met deze toezegging. Voorzitter, ik denk dat ik aan het einde ben gekomen van mijn eerste termijn, wat dat betreft.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Dan ga ik eerst even hoe het hoort, de partij PG&R voor een tweede termijn toevallig, inbreng? Mevrouw Prenger. Mijnheer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde interromperen. Volgens mij mag dat wel, maar dan doen we het bij deze in de tweede termijn.

De voorzitter: Volgens mij hebben we afgesproken dat het in de raad wel mag, maar tijdens een Forum is het alleen tijdens de tweede termijn, mijnheer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dan hebben we ook weer wat geleerd. Allereerst bedankt waar u mee bent begonnen, dat u de toezegging doet om de lokale ondernemers wat meer te trekken en dat u dat een goed idee vindt. Alleen aan het einde van uw betoog en of verhaal en waar ik u op wilde interromperen, gaf u aan dat de ondernemers het wel al weten. Dat een beetje haaks op het feit dat u ze wel mee wil nemen om uit te leggen hoe de aanbestedingen goed werken in gemeente Rijswijk. Wij denken wel dat ondernemers daar wel behoefte aan hebben. Als de toezegging blijft staan, zijn we daar blij mee. En dan wat betreft de SROI-cijfertjes. Dat waren voorstellen die wij hebben gedaan, maar ook zoals andere partijen hebben aangegeven, missen we in dit stukje toch doelstellingen.

Begrijp ik nu goed dat u aangeeft: we gaan nu starten en we kijken over een jaar en dan kunnen we ze wat concretiseren? Is dat de conclusie van het verhaal? Dat miste ik een beetje van hoe maken we ze wat concreter die doelstellingen? Op dit moment zijn het kaders, maar via de P&C-cyclus dit teruglezen, is niet voldoende. Even kijken. Dat waren mijn aanvullende vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Mijnheer Smith, voor een tweede termijn? U heeft het woord.

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heb ik een antwoord gemist van de wethouder. Als ik het goed begrijp, is de adviseur MVOI-adviseur, de nieuwe functie, verantwoordelijk voor alle inkopende afdelingen of tenminste de afstemming daarvan of gebeurt dat via meerdere adviseurs? Daar heeft u ook over gesproken. Dat was de eerste. En de tweede vraag is, maar dat ging over de doelstellingen en de kosten. Dat is het verhaal van investeren in duurzaamheid en dat is het meest rendabel. Daar ga ik geen andere vragen over stellen. Dat is voor ons wel duidelijk. Maar de eerste vraag was voor ons wel belangrijk, de rol van de adviseur.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smith. Mevrouw Koegler voor de tweede termijn.

Mevrouw Koegler: Dank u wel, voorzitter. Duidelijk verhaal ook van de wethouder. Er liggen mooie ambities, denk ik. Is ook duidelijk gemaakt dat we vooral realistisch moeten blijven en het geen haastklus moet zijn, maar dat het dus echt een groeiproces is. Alle SMART-doelstellingen, meetindicatoren en de rol van de adviseur moet groeien. Dat is duidelijk. Rijswijks Belang had het wel mooi gevonden als de ketenverantwoordelijkheid wel als ambitie terug had gekomen, omdat je dan ook echt de verantwoordelijkheid neemt voor de hele keten van productie, levering en dienstverlening. En goed, dat is veel meer dan alleen duurzaam schoonmaakmiddel. Maar ik begrijp ook wat de wethouder zegt en dat het ook ingewikkeld is en dat we voor klimaat gaan. En uiteraard ben ik met u eens dat we ons aan 2030 moeten houden, maar daar mag ik uiteraard wel wat van vinden. Ik heb nog geen antwoord gekregen op de vraag over de kennisdeling. Ik had daar wat vragen over gesteld. Ik wil de wethouder vooral meegeven dat het belangrijk is dat die presentatie eens in de vier jaar, dat dat niet voldoende is, maar dat het belangrijk is om ook tussendoor aandacht te hebben, ook te meten of het effect heeft en nieuwe medewerkers hier ook in mee te nemen.

De voorzitter: Dank je wel. Dan kijk ik naar mijnheer Ezinga. Mijnheer Veerman voor de tweede termijn?

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Wethouder bedankt voor de beantwoording. Toch even iets. Ik vind het toch wel een beetje apart dat de wethouder hier noemt dat bepaalde stukken die wel genoemd worden als bijlage niet meegeleverd kunnen worden. Dat kan wel zo zijn. Aan de andere kant vraag ik er specifiek om bij de griffie, om daar toch wel informatie over te krijgen. Mede ook om de motie die we hebben ingediend, waar ook de Partij van de Arbeid en Wij aan refereert, vinden wij het belangrijk om een beetje te weten hoe als je het over doelstellingen heb en resultaten over hoe het nu in elkaar steekt. En als ik dit stuk nu lees, denk ik van dit had wel meegestuurd naar ons moeten worden, want daar krijgen we een beeld van die doelstelling over die invulling van de SROI. Dat is een doelstelling die we met elkaar hebben bereikt blijktbaar. Dat ik positief vind, trouwens. Maar hij had best gedeeld kunnen worden, vind ik. Dit wordt nu aan mij gestuurd en wordt de anderen nu onthouden. Dat vind ik ook een beetje raar, want hij had op iBabs moeten staan. Dat had ik ook gevraagd, maar dat even terzijde. Als we het hebben over die ingewikkeldheid van die vier keer per jaar die hele P&C-cyclus, is misschien goed om in zijn geheel eens te kijken bij andere gemeentes hoe die dat doen per kwartaal. En dan kan je dit onderdeel meenemen in een complete P&C-cyclus per kwartaal. Dat zou een optie kunnen zijn, ook voor deze gemeente Rijswijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank voor de beantwoording, ook wethouder. Ik sluit me aan bij de vraag van GroenLinks over de positie van de MVOI-adviseur in de organisatie. Daar wil ik ook wel graag een antwoord op. En ik sluit me aan bij de opmerkingen van Wij en D66, over meer inzichtelijkheid ten opzichte van de SROI-resultaten. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Wethouder Van Damme, voor uw tweede termijn.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. En ook dank aan uw raad voor de vragen in tweede termijn. En ik ben er een aantal vergeten over de kennisdeling. Die koppel ik ook een beetje aan de vraag van GroenLinks. Het zijn hele terechte vragen. Zo zie je maar dat ik ook nog een beetje moet oefenen. Die MVOI-adviseurs, het is niet een eenling, die werkt in een team. We hebben een team van inkoop- en aanbestedingsadviseurs, waar de MVOI-adviseur aan wordt toegevoegd. En die probeert een coördinerende rol te vervullen richting al die afdelingen. En hoe effectief de kennisdeling dan is, dat kan ik op voorhand niet zeggen, maar ik ga wel even aangeven dat één keer in de vier jaar misschien wellicht weinig is. Je moet het doen wanneer het nodig is. Wanneer uit rapportages blijkt dat het niet voldoende goed genoeg gaat. En bij het inwerkprogramma moet dit een standaardonderdeel worden wat mij betreft. Dat zal ik zeker meegeven, mevrouw Koegler. En ik hoop dat ik daarmee GroenLinks ook wel enigszins heb beantwoord. Dan mijnheer Zoghbi, ik kan u geruststellen, die toezegging blijft staan. Dat was niet dat ik ... Misschien suggereerde ik, drukte ik me niet zo heel goed uit, maar veel ondernemers weten hoe ze hiermee om moeten gaan. Niet allemaal. U heeft groot gelijk dat we daar wat extra aandacht moeten geven. Ik wilde niet suggereren dat alle ondernemers precies weten hoe dat zit.

De voorzitter: Staat genoteerd, de toezegging.

De heer Van Damme: Dan even kijken wat we hebben nu. Het SROI-uitvoeringsprotocol. Ik ga het u toezenden. Ik wil absoluut niet de indruk wekken dat we hier informatie onthouden. Dat zou ik zeker niet willen. Die is beschikbaar ook en ik kan hem alsnog toezenden. Dat is totaal geen probleem.

De voorzitter: Wethouder, is het misschien goed dat het nu door de griffie ook op iBabs gezet wordt, zodat die inzichtelijk is voor iedereen?

De heer Van Damme: Ja. Het wordt beschikbaar gesteld en nogmaals, het is één thema.

De voorzitter: Sorry, wethouder Van Damme. Ik vroeg of u het goedvindt dat het dan nu op iBabs geplaatst wordt?

De heer Van Damme: Of ik dat goedvind?

De voorzitter: Ja.

De heer Van Damme: Moet ik daar goedkeuring voor geven dan?

De voorzitter: Nee, dat is een vraag van de voorzitter.

De heer Van Damme: Wat mij betreft, is het allemaal openbare informatie. Zet het er maar lekker op.

De voorzitter: Gaat u verder, wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: De cijfers na een jaar concretiseren. Het is niet zo dat we nu pas gaan beginnen. Met SROI zijn we al lang aan de gang. De goede voorbeelden heeft u gezien of heeft in ieder geval mevrouw Van Nunen gezien. Dat weet ik uit ervaring. En het is ook niet zo dat we nu

helemaal gaan beginnen met het inkoop- en aanbestedingsbeleid, want het beleid wat er is, dat heeft de Rekenkamer ook gezegd, is prima. Alleen we gaan het nu verder concretiseren met maatschappelijk verantwoord inkopen en opdracht geven. Dat betekent dat we die rapportageverplichtingen ook op dat punt gaan beteren. En ook als het gaat om de Social Return on Investment. Dat gaan we zeker ... Daar hoeft je niet een jaar op te wachten. Dat gaan we de komende tijd direct doen. En we zullen daar over rapporteren bij de Kadernota Werk, zoals de motie heeft verzocht in de Kadernota. Voorzitter, dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van mijnheer Zoghbi. U heeft het woord.

De heer Zoghbi: Willen we als gemeente niet doelstellingen daarin opnemen? Dat is de concrete vraag.

De voorzitter: Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Willen we daar ... Dat zou ik wel willen, ja.

De voorzitter: Dan kijk ik even rond. Dan ga ik agendapunt 9 sluiten, maar dan vraag ik eerst: kan dit als akkoordstuk naar de raad of als bespreekstuk? Akkoord. Ik hoor niemand bespreekstuk. Dan gaat hij als akkoordstuk naar de raad.

10. RIB 25 087 Resultaten ETHOS-telling Regio Haaglanden

De voorzitter: En dan gaan we naar agendapunt 10, dat is RIB 25 087, resultaten ETHOS-telling Regio Haaglanden. Geagendeerd door GroenLinks, Partij van de Arbeid en D66. In deze volgorde. Die krijgen ook als eerste het woord. Mevrouw Oude Alink, als eerste het woord.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Zoals ik had aangegeven in mijn agenderingsverzoek, er is een nieuwe ETHOS-telling. We maken ons daar best wel zorgen over, over de dakloosheid in onze regio en ook in onze gemeente. Het blijkt namelijk dat het probleem groter is dan eerder bekend was. En het is een extreem gevolg van het tekort aan betaalbare woningen in onze ogen. Wij zien het oplossen van dakloosheid wel als een belangrijke prioriteit. Ik heb enkele vragen over de ETHOS-telling. Is het de inschatting van het college dat er ondanks de nieuwe telling nog meer mensen dakloos zijn of dreigen te worden dan geteld? Want het is wel een ... Het is anders aangepakt dan voorheen, waardoor we dus een beter beeld hebben van welke groepen er dakloos zijn. Maar ik kan me voorstellen dat er nog steeds groepen gemist worden. Ik ben benieuwd of het college daar ook iets over kan zeggen. We vragen ons ook af in hoeverre Rijswijkse daklozen nog in beeld zijn en blijven na verwijzing naar Den Haag. Want de zorgplicht blijft bij ons, maar na doorverwijzing kunnen waarschijnlijk deze inwoners uit beeld raken. Wij verliezen het zicht op hun en we weten niet hoe we ze verder kunnen helpen, denk ik. En hoe kan dat beter? In de RIB staat dat er de ambitie is voor een laagdrempelig contactpunt voor advies, praktische hulp en doorverwijzing. Dat lijkt ons goed, maar hoe ziet deze ambitie eruit concreet? En wanneer zal een dergelijk contactpunt er kunnen zijn? En als ik me dan voorstel hoe het gaat als je met een dakloosheidsvraag naar de gemeente komt, hoe verloopt dat nu als je geen geschikte woonruimte hebt? Je komt in contact met de gemeente. Kan dat proces lang duren? Welke knelpunten ziet het college? En hoe kunnen we onze inwoners beter ondersteunen? En we vragen ons als laatste af het college het met ons eens is dat daklozen urgent een woonruimte nodig hebben, vooral al is het maar flexibel? Het oplossen van dakloosheid zou, zoals gezegd, prioriteit moeten hebben, want de verbeterpunten zijn positief, maar met een contactpunt heb je nog geen passende woning. Wij vragen of het college zich daar ook in herkent? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan ga ik naar mijnheer Bosman. U heeft het woord.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Het is duidelijk dat dak- en thuisloosheid veelvuldig voorkomt in Rijswijk. De ETHOS-telling laat voor het eerst een gedetailleerd beeld zien van deze situatie. Velen van ons vermoedden al dat deze cijfers ernstig zouden zijn en helaas zijn deze gegrond gebleken. Zoals mevrouw Oude Alink ook zegt, zijn wij benieuwd of de cijfers mogelijk nog erger zijn. Zo wordt in de beantwoording van de schriftelijke vraag van D66 genoemd dat bijvoorbeeld niet alle campings benaderd konden worden in de ETHOS-telling. En de spreker Berry van het straatconsulaat de benoemde de acute problematiek van dakloosheid. En hij noemde dat Rijswijk zelf een zorgplicht heeft en dat we niet alleen moeten verwijzen naar centrumgemeentes, in ons geval Den Haag. Wat betreft PvdA Rijswijk zijn er in 2030 nul dak- en thuislozen in Rijswijk. Dankzij effectief beleid om deze achtergestelde doelgroep aan een huis te helpen via het Housing First-principe en andere vormen van ondersteuning te bieden, zoals het verhelpen van de schuldenproblematiek, waarin deze mensen vaak verkeren. We hebben eerder een vraag gesteld aan het college over de boetes die mogelijk opgelegd worden aan dakloze mensen. Zo laten CJIB-cijfers zien dat in 2024 10 boetes zijn uitgeschreven voor het slapen op de openbare weg. Graag zouden wij aan het college willen vragen of de Rijswijkse politie boetes uitdeelt aan dakloze mensen? En zo ja, in hoeverre acht zij deze maatregel effectief? Volgens PvdA Rijswijk heeft het niet alleen weinig nut om boetes uit te delen, maar van een kale kip kun je niet plukken. En het zorgt bovendien ervoor dat wanneer iemand eindelijk een onderkomen heeft gevonden, de CJIB-aanmaningen als eerste op de deurmat liggen. Almere, Leiden, Amsterdam en Nijmegen zijn steden waar boetes op dakloosheid zijn afgeschaft. Graag horen wij van het college of zij ook vindt dat Rijswijk dit goede voorbeeld moet volgen. In de RIB over de ETHOS-telling wordt de ambitie genoemd om een laagdrempelig contactpunt te realiseren voor dreigend dakloze inwoners. Graag vernemen wij de status van het opzetten van dit contactpunt. En indien deze al opgezet is: hoeveel contacten zijn er inmiddels geweest met deze doelgroep? En tot slot vraagt de PvdA Rijswijk zich af of het mogelijk is om per ETHOS-categorie beleid te voeren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Dan kijk ik naar de fractie van D66. Mijnheer Veerman, u heeft het woord.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Wij hadden uitgebreide vragen gesteld en die zijn uitgebreid en heel goed beantwoord. Wat dat betreft, was ik heel blij om dit te lezen. Ik wilde toch wel een aantal dingen zeggen. Er was ook een spreker, mijnheer Vennink uit mijn hoofd, die zelf dakloos geweest is. Ik hoor een aantal dingen van de Partij van de Arbeid over die boetes, om te kijken om dat af te schaffen of dat ideaal zou kunnen zijn voor sommige mensen. Ik denk niet dat je dit altijd moet doen. Aan de andere kant denk ik ook dat het goed is, mijnheer Vennink noemde volgens mij ook Housing First. Daar zijn we mee bezig. Dat ben ik blij om te lezen. Aan de andere kant is het nog wel heel vaak dat het ... En dat is misschien wel goed als raad, er is een daklozencafé in Den Haag. Daar kan je naartoe en daar kan je ook een soort uitje doen. Dat zouden we als raad ook eens een keer kunnen doen. En dan word je meegenomen door daklozen zelf en dan sta je in de wereld van die mensen zelf. Wat ook deze mijnheer zei, die zelf dakloos geweest is. En dan kom je erachter dat we dingen wel goed proberen te regelen, maar dat het toch vaak een kastje van de muur is. Het is een soort spel. En dan denk je bij jezelf: hoe kan dit mogelijk zijn dat die mensen op dit moment weer van Rijswijk naar Den Haag en van Den Haag naar Rijswijk en teruggestuurd worden, omdat ze bepaalde documenten niet hebben of dat ze niet op tijd zijn? Dat heeft mijn ogen wel geopend. Waar ik van denk van hier moeten we echt iets mee. Meer dan hier deze beantwoording en überhaupt meer met wat wij nu voorstellen. Want het probleem is groot en we moeten denk ik eens kijken naar die mensen te luisteren wat nu de echte werkelijke problemen zijn,

daar eens naar te kijken, hoe we die kunnen oplossen. Want er zijn nog vele problemen, waar we volgens mij best iets mee zouden kunnen doen, als we luisteren naar daklozen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan kijk ik nog even naar links. Partij Gelijkheid en Rechtvaardigheid, wilt u spreken? Dan ga ik naar de fractie ... Mevrouw Koegler, u heeft het woord.

Mevrouw Koegler: Dank u, wel voorzitter. Iedere dakloze is er een te veel. Daar zijn we het met elkaar denk ik snel over eens. En wat Rijswijks Belang betreft, is het belangrijk dat we niet alleen noodmaatregelen nemen, maar ook structureel sturen op preventie en duurzame oplossingen. We hebben daarom de volgende vragen aan de wethouder. Hoe groot is in Rijswijk de rol van het woningtekort? En als je dak- en thuisloos bent, hoelang duurt het dan voordat er plek voor je is? Hoelang is de wachtlijst? En een groot deel van de dak- en thuislozen verblijven nu in hotelopvang, hebben we kunnen lezen in de Raadsinformatiebrief. Ook gezinnen met kinderen op één hotelkamer. Dat is geen wenselijke situatie, die ook niet langdurig houdbaar is. En wij vroegen ons af wat de gemiddelde verblijfsduur is voor gezinnen in dat hotel. We vergroten in Rijswijk het aanbod van passende woonruimte met het Thuisfonds. Er worden permanente woningen aangekocht volgens het Housing First-principe. Een belangrijke stap voorwaarts die Rijswijks Belang zeker toejuicht. Maar om hoeveel woningen gaat dit? En is dit aanbod afdoende om de uitstroom naar permanente huisvesting structureel voldoende te versnellen, ook in de toekomst? We zijn ook geschrokken van de resultaten van de ETHOS-telling. En ik denk dat het goed is om hier niet alleen vanuit het college, maar ook vanuit de raad voldoende aandacht voor te hebben en dus ook zicht op te houden. En wij vroegen ons af of er een dashboard gemaakt kan worden of dat we een tussentijdse rapportage kunnen krijgen met cijfers over instroom, doorstroom, uitstroom en het aantal kinderen in opvang? Zodat we ook als raad grip kunnen houden op de voortgang.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Mijnheer Kruger, u heeft het woord.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. We hebben het stuk gelezen. We zijn er niet echt vrolijk van geworden. Het is helaas een probleem. Er verblijven een heleboel in hotels. Het zijn met name hotelexploitanten die daar een goed verdienmodel hebben gekregen. Van der Valk in Nootdorp is ook opengesteld. Het verbaast ons ook dat er een heleboel daklozen niet kunnen aantonen wie ze zijn. Ze hebben geen informatie. Dan hoeft u ook niet te praten of je een boete kan krijgen, want je weet ook niet waar je het naartoe kan sturen. Daar zou ik willen weten wat het beleid is, want als ik zonder legitimatie op straat loop, ben ik meteen strafbaar. Maar goed, dat even terzijde. Er ligt ook een belangrijke vraag in. Iedereen wil een dak boven zijn hoofd. Mensen zoeken ook een woning, woonruimte waar ze zich verder kunnen ontwikkelen. Maar daar zit je met een probleem. We hebben al eerder afspraken gemaakt voor huisvesting van mensen uit Oekraïne. Ik weet niet of die hierin meegeteld zijn. Ik denk het haast niet, want die zijn allemaal goed opgevangen, voor zover ik weet. Maar in hoeverre gaat dat ten koste van jongeren? Waarvan we ook hebben afgesproken dat ze een voorrangspositie moeten krijgen op het verkrijgen van woonruimte. Dat die niet verder achterop raken, omdat er toch best wel veel mensen in een situatie zitten dat ze nu dakloos zijn. Wat daarvan de gevolgen zijn. En dan met betrekking tot financiële problemen. Daar kan ik me iets bij voorstellen, maar u geeft ook aan dat er ook budgetcoaches moeten komen, om wat meer grip te krijgen op het inkomen en uitgaven van die mensen. En ik vind dat de belangrijkste prioriteit hebben om die mensen te helpen, omdat dat de enige manier is om uit de problemen te komen. En daar vraag ik speciale aandacht voor. Dat waren mijn vragen, opmerkingen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel. Er zijn al een hele hoop dingen gevraagd en gezegd. Voor Wij. Rijswijk is in ieder geval de vraag die ik nog even extra wil benadrukken omtrent het eventueel

realiseren van een eigen opvang binnen onze eigen gemeentegrenzen of dat mogelijk wenselijk haalbaar is, om dan alleen de centrumgemeente verantwoordelijk te stellen. Zeker omdat we te maken hebben ook met kinderen die eventueel wel naar school gaan en dan ineens weer toch erg anders terecht komen. Je snapt een beetje waar ik naartoe wil. Dat willen we ook niet hebben dat er constant met ze gezeuld wordt. De vraag is of dat mogelijk wenselijk en haalbaar is?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen. Dan gaan we naar wethouder Bentvelzen, als zij zover is.

Mevrouw Bentvelzen: Dank je wel, voorzitter. Ik moest even mijn laatste zin af schrijven. We hadden een vraag op een Raadsinformatiebrief die wij in oktober verstuurd hebben en die door allerlei misstanden pas vandaag besproken gaat worden. Dank voor alle vragen, want het is een ontzettend belangrijk onderwerp en hij is er helaas niet meer. Hij is nog wel in leven, want hij was net aan het inspreken. Dat klinkt een beetje gek misschien, maar ik wil de spreker vanuit het straatconsulaat toch hartelijk danken, dat hij de moeite neemt als Zoetermeerse inwoner om hier in onze Rijswijkse gemeenteraad u toe te spreken, mij toe te spreken. Ik vind het ontzettend stoer dat hij een stukje over zichzelf durft te vertellen. En dat hij de kracht heeft gevonden om door te zetten en zelf zijn leven weer heeft opgebouwd, zoals die aangeeft. Ik was oud-werknemer van de Kesslerstichting, zoals menig mensen als het goed is wel weet. Ik heb zelf met eigen ogen mogen zien wat voor schrijnende situaties zich daar achter die muren plaatsvinden en hoeveel verdriet daarmee gepaard gaat. En tegelijkertijd ook hoeveel kracht die mensen hebben, waar menig mens met een dak boven het hoofd en de boodschappen dagdagelijks kan doen, jaloers op mag zijn, op de kracht die mensen hebben en het doorzettingsvermogen. En dan kom ik bij de vragen van de gemeenteraad van vanavond. Want zijn er meer mensen dakloos dan dat er geteld zijn? En het antwoord is ja, die zijn er. Want niet alle niet alle bedrijven, tenminste niet alle organisaties hebben meegeteld. We hebben ook een aantal dingen genoemd in de Raadsinformatiebrief en eerder beantwoorde vragen. Er zijn zeker meer mensen dakloos dan dat er geteld zijn. Al zijn er al meer geteld dankzij de ETHOS-telling dan dat we daarvoor ooit geteld hadden. En helaas zijn daarbij, moet ik zeggen, ook onze vermoedens bevestigd die wij voor de ETHOS-telling plaatsvond ook al aangegeven hadden als college. U vraagt: hoe blijven onze Rijswijkers nu in beeld? Vanuit GroenLinks is dat gevraagd, volgens mij vanuit meerdere partijen. En dat is lastig, want we werken met een centrumgemeente. We werken met vijf gemeenten samen, als het gaat om maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Nu nog in ieder geval. En wat doen we daarmee? De centrumgemeente Den Haag krijgt de zak met geld van het Rijk en die worden geacht in staat te zijn gesteld door het Rijk om dit te organiseren voor mensen die dakloos raken. Nu zie je dat de problematiek rondom dakloosheid zo gigantisch groot wordt, dat ook Den Haag het water over de schoenen loopt. En een aantal jaren geleden al gevraagd heeft, onder andere aan Rijswijk, van kunt u alstublieft meehelpen? Want we weten niet meer waar we naartoe moeten. Dat geeft misschien een klein vertekend beeld en dat is ook misschien niet helemaal de juiste woordkeuze. Want ik bedoel dat niet, dat het niet erg genoeg is het probleem, maar de 60 kinderen waarover gesproken wordt, dat zijn wel de ... Het overschot daarvan verblijft in die regionale hotelopvang, waar mevrouw Jansen-Dirkx ook aan refereert. Want er verblijven 53 van de 94 volwassenen in de hotelopvang en bij die volwassenen horen ook hun kinderen. Want wij vangen namelijk als regionale hotelopvang gezinnen op in een hotel, zoals jullie allen weten, want daar heb ik jullie over geïnformeerd. U vraagt mij het contactpunt van de gemeente Rijswijk en wanneer gaat dat dan beginnen? Wanneer gaan we daar wat aan doen? Er wordt hard aan gewerkt, aan een laagdrempelig contactpunt. En ons doel is daarbij inwoners helpen voordat het misgaat, dus voordat ze dakloos raken. Want ik denk dat we daar moeten beginnen. We zijn nu aan het kijken hoe we dit slim kunnen beleggen. We bekijken of we dat kunnen combineren bij ons nieuwe lokale steunpunt Rijswijk, die gaat starten. En we gebruiken daarbij de kennis en ervaring van de zorgaanbieder binnen de maatschappelijke opvangketens van Den Haag. Die helpen

ons om dat zo goed en kwaad als we kunnen in beeld te krijgen. En een vooruitblik in concrete acties. Binnenkort ontvangt uw gemeenteraad van mij, ook samen met wethouder wonen, mijn collega Van Malsen, een nieuw Uitvoeringsprogramma Beschermd wonen maatschappelijke opvang. Ik zit daar aan tafel, maar we doen dat samen, want zonder woningen kunnen we niets. Maar daar staan concrete acties in, zoals meer flexwoningen, het contactpunt die direct antwoord zullen geven op een aantal cijfers. En zijn we er dan? Nee, dan zijn we er nog niet. Want GroenLinks vraagt mij: is het college het met mij eens dat daklozen een urgente doelgroep zouden moeten zijn? En het zou gek zijn als ik daarop zou zeggen: nee. Maar tegelijkertijd bespreken we hier iedere week wel een urgente doelgroep aan deze tafel. En is iedereen ... Wie is er dan urgenter? Is dat die jongere die het huis uit wil? Is dat degene die al dakloos is of is dat iemand anders? Iemand uit Oekraïne die in een flexwoning terechtkomt. We hebben zo verschrikkelijk veel doelgroepen die we nu moeten huisvesten. Als u strakjes de regionale Woonzorgvisie krijgt, dan duizelt u de percentages, de cijfers en dergelijke die daar over de toonbank heen vliegen. Want op een gegeven moment zou je denken: er blijft geen huis over meer voor de reguliere woningzoekenden. Waar Rijswijks Belang ook vaak aan refereert. Voorzitter, Partij van de Arbeid geeft aan na 2030 geen dakloosheid meer, door bijvoorbeeld Housing First-concepten. Dat zou een heel mooi iets zijn. Als we dat kunnen nastreven, dan heeft u mij direct aan uw zijde. Of dat gaat lukken en of dat een realistisch gedachtegoed is, dat weet ik niet. We werken hard aan Housing First. We werken hard samen met de woningbouwcorporaties om woningen te creëren, convenantwoningen te creëren voor die mensen. Maar ook daarin heb je weer verschillende doelgroepen. Je hebt die daklozen, maar je hebt ook kinderen die de jeugdzorg moeten verlaten, omdat ze 18 jaar worden en ze geen verlengde jeugdzorg krijgen en de deur daar dichtgaat. Die hebben we ook te huisvesten. Zo doen we iedere dag ontzettend ons best voor heel veel verschillende doelgroepen, die allemaal in mijn ogen urgent zijn. Ja, we hebben een wooncrisis, maar die hebben we op alle vlakken die je maar kan bedenken in deze samenleving. Daarom zijn we ook zo aan het bouwen in Rijswijk, waar dan anderen weer wat van vinden. Voorzitter, er is gevraagd aan mij: hoeveel contacten heeft het contactpunt? Nul, want we hebben nog geen eigen contactpunt. En ik weet niet hoeveel contactmomenten dat het daklozenloket dagelijks heeft in Den Haag. Wat ik wel weet, is dat in het eerste halfjaar van 2025, dat is alweer even terug, want we zitten net in het nieuwe jaar, hebben we melding gehad dat er 38 meldingen zijn vanuit de gemeente Rijswijk die zich gemeld hebben bij het daklozenloket van hallo, help mij, ik ben dakloos geraakt. Om welke reden dan ook, want die zijn ook heel uiteenlopend. Voorzitter, er is er aangegeven, D66, dank voor de beantwoording van de vragen. Ik zal dat doorgeven aan de ambtelijke organisaties. Die hebben hard gewerkt om die vragen zo scherp en duidelijk mogelijk aan u te geven. En een dag meelopen met het straatconsulaat of een avond, dat kan ik eenieder ... Dat kan ik alleen maar aanprijzen als doe dat alsjeblieft een keer en ga eens kijken hoe dat eraan toegaat. Ik weet dat het Leger des Heils, de Kesslerstichting, de Soepbus, ze zijn allemaal bereid, geven allemaal die uitstreckende hand om hun wereld te laten zien. En dat is een hele bijzondere wereld, met hele mooie dingen, maar ook hele uitdagende en verdrietige en zelfs soms weleens duistere dingen. Voorzitter, Beter voor Rijswijk gaf nog aan: wordt er wel wat gedaan aan alle randzaken? De financiële zaken. Hoe wordt er gekeken naar het onderwijs? Werd er door mevrouw Jansen-Dirkx aangegeven. Er wordt gekeken naar het onderwijs voor de kinderen in het hotel. Die kinderen die leerplichtig zijn, die gaan naar school. Bij wie dat kan. Bij mijn weten gaan ze naar school. En de mensen die in het hotel verblijven, daar zijn sociaal werkers aanwezig, mijnheer Kruger. Er wordt met die mensen gekeken van hoe houden we uw huishoudboekje ... Hoe krijgen we dat weer op de rit? En ze proberen ze echt wel zo zelfstandig mogelijk te maken, om weer uit te stromen naar een eigen reguliere woning die van hen is. Even kijken. De fractie van Wij heeft nog gevraagd: is er wenselijkheid voor een eigen daklozenopvang? Als ik u goed begrepen heb. U knikt ja. Gelukkig maar, dan heb ik goed geluisterd. Of dat wenselijk is, ik vind dat lastig. Als je het aan mij zou

vragen, dan zou ik zeggen: ja. We hebben een regionale taak en als je kijkt naar de cijfers, dan zou het wenselijk zijn dat iedere gemeente daarin haar steentje bijdraagt. Dat betekent dat wij ook wat zouden moeten doen. En dat betekent dat we misschien ook zouden moeten kijken van zouden we in Rijswijk iets kunnen creëren rondom daklozenopvang? Zoals we dat nu kennen, alleen in een hotelsetting, ik vind mijn kinderen heel lief, maar als ik langer dan twee weken met ze in een hotel moet doorbrengen, word ik toch ook wel een beetje kniffig. Ik vind het echt heel knap. En ouders worden echt uitgedaagd op 20 vierkante meter. En sommige ouders en daarin vroeg mevrouw Koegler: hoelang zitten die mensen er in vredesnaam? We doen deze hotelopvang al enige tijd. Misschien dat mijnheer Weterings naast u h exact weet, want die heb ik al eerder beantwoord. Maar er zitten ouders die zitten er al ruim een jaar. Die zitten al ruim een jaar op 20 vierkante meter met hun kinderen. En u bent ook moeder, ik weet niet hoe u daarop zou reageren, maar ik denk hetzelfde als dat ik dat zou doen. Voorzitter, er is gevraagd: kan er een dashboard worden gemaakt over de cijfers van dak- en thuislozen? Den Haag houdt de regiorapportages bij en de cijfers staan daar altijd allemaal in, de instroom en de uitstroom. Die krijgt u ook ieder jaar van mij toegestuurd in een Raadsinformatiebrief. Dat gezegd over het dashboard. Even kijken. Hoelang is de wachtlijst? Dat durf ik niet te zeggen, hoelang de wachtlijst nu is. En ik denk ook dat u daar ook de tranen van in uw ogen laat springen. Maar ik kan het even navragen. Alleen dat is een vraag die ik echt aan Den Haag moet stellen en die kan ik nu niet bereiken, denk ik. En hoeveel woningen we nu verhuren via Housing First, durf ik ook niet te zeggen, want daar heb ik de woningbouw voor nodig. Die twee vragen wil ik u met alle liefde nog even toesturen. Dat is een toezegging die mag de voorzitter van mij hartstikke goed noteren.

De voorzitter: Genoteerd.

Mevrouw Bentvelzen: Dan kunnen we daar nog even achteraan met elkaar na vanavond. Toen is mij nog gevraagd, ik weet niet meer door wie, maar of we per ETHOS-categorie een uitvoering kunnen geven. We zetten op heel veel ... Op een brede doelgroep in, op heel veel verschillende oplossingen. Het is en Thuisfondsen waarmee we bezig zijn. We zijn bezig met Housing First. We zijn bezig met tijdelijk wonen, flexwonen, wat straks terugkomt in die stukken. We proberen echt aan alle kanten te kijken naar wat er wel kan in plaats van wat er niet kan en waar we ruimte kunnen creëren. En boetes is mij nog gevraagd. Schrijft de politie boetes uit? De politie is hier niet, dus ik weet het niet. Ik weet niet of zij boetes uitschrijven. Ik weet wel dat we dit eerder besproken hebben in deze gemeenteraad, want dat heb ik eerder met uw fractie mogen bespreken. Ik heb toen ook aangegeven dat bijna nooit een boete wordt uitgedeeld. Heel soms wordt dat wel gedaan, als er ook sprake is van openbare ordeverstoringen of bepaald gedrag. Daar mag u wat van vinden. Maar tegelijkertijd wordt als iemand staande wordt gehouden of aangehouden, die wordt aangetroffen op straat, wordt er door de politie of door de handhaving een handreiking gedaan van kunnen we je helpen? In plaats van dat die boete gegeven wordt. En in sommige gevallen wordt daar strenger opgetreden, om iemand toch een beetje de zorg in te dwingen. Dat is wat er dan gebeurt, maar er wordt bij mijn weten niet beboet in de zin van echt strafrechtelijk van jij mag hier niet slapen. En het is landloperij, zoals we dat volgens mij nog steeds in het Wetboek van Strafrecht zo noemen. Dat is een hele oude woordkeuze, om dat landloperij te noemen. Voorzitter, volgens mij heb ik mijn best gedaan om alle vragen die mij gesteld zijn in eerste termijn te beantwoorden. U heeft van mij twee toezeggingen gekregen.

De voorzitter: Die zijn genoteerd.

Mevrouw Bentvelzen: Die zijn genoteerd en dan hoor ik graag of ik in tweede termijn nog andere dingen moet beantwoorden.

De voorzitter: Zeker. Dan ga ik even weer het rijtje langs. Mevrouw Oud Alink, voor de tweede termijn.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het goed om te horen dat er wordt geïnvesteerd in preventie met dat contactpunt. Ik hoop ook dat het er snel komt, want we kunnen er ongetwijfeld wel een deel van de dreigend daklozen mee helpen. Maar ik denk tegelijkertijd ook weer niet allemaal, want soms worden mensen overvallen door een plotselinge situatie. U vertelt dat de centrumgemeente de cijfers bijhoudt. Snap ik, maar in hoeverre kunnen we dan toch nog enig zicht op de Rijswijkse inwoners behouden? Want dat geeft ons ook informatie over welke situatie zaten zij in voordat dit gebeurde? En hoe kunnen we daar nog misschien iets aan spijkeren en welke informatie wordt er gedeeld door Den Haag? En is dat genoeg, om dat ook voor elkaar te krijgen? Dat we toch begrijpen hoe dat zo ver gekomen is. Ik ben het er helemaal mee eens dat de kern van het probleem een tekort aan woningen is. In mijn ogen is de urgentie voor dakloze mensen of mensen die dakloos dreigen te raken toch wel het hoogst, want dakloosheid is altijd urgent, want een dak boven je hoofd is toch een recht, zou ik zeggen, al is het maar flexibel. En meelopen met het straatconsulaat lijkt ons echt heel interessant en mooi. Daar zouden we graag aan meedoen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Ik kijk naar mijnheer Bosman voor de termijn.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. En dank ook voor de beantwoording van mijn vragen. Ze zijn allemaal beantwoord. Ik heb nog wat vragen over de boetes met name. PvdA Rijswijk denkt dat het per definitie weinig invloed zal hebben, om ze bijvoorbeeld de zorgketen weer in te krijgen deze mensen die op straat leven. Ze kunnen per definitie niets betalen. En als ze op een gegeven moment wel weer een woning eindelijk krijgen, dan is het eerste wat ze op de deurmat krijgen een aanmaning. En waarschijnlijk nog een keer met een aantal dat het te laat betaald is of helemaal niet betaald is, waardoor het nog een stuk hoger ligt. Ten tweede in de APV staat volgens mij nu wel dat dat in principe kan om de mensen een boete te geven voor het op straat slapen. Is het niet een idee om het uit de APV te halen, ook als het niet meer wordt toegepast of niet meer zou moeten worden toegepast? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Mijnheer Veerman voor een tweede termijn.

De heer Veerman: Nee, ik wilde de wethouder bedanken voor het beantwoorden van de vragen. En volgens mij, daklozen zijn bij u in goede handen. Ik heb alle vertrouwen dat dit goed komt. Dank u wel.

De voorzitter: PG&R? Mijnheer Ezinga? Mijnheer Kruger.

De heer Kruger: Een kleine nabrander. Bedankt voor de beantwoording, wethouder. Ik wil even aangeven dat landloperij sinds 2000 uit het Wetboek van Strafrecht verdwenen is. Wat dat betreft kunnen we daar weinig mee uit de voeten. Dat even ter aanvulling.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mevrouw Jansen-Dirkx. Wethouder Bentvelzen, voor een aantal vraagjes nog in tweede termijn.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En het verzoek wat hier in de raad ligt en volgens mij zag ik een aantal mensen knikken toen mevrouw Oude Alink aangaf: ik wil graag een keer met het straatconsulaat meelopen. Misschien moet ik dat dan maar even uitzetten die vraag en dat wil ik met alle plezier doen. Ik weet niet of dat nog lukt voor 18 maart, maar ik ga ervan uit dat een aantal gezichten wel terug zullen keren aan deze tafel. Laten we kijken hoe we dat met elkaar kunnen organiseren. Want het is misschien ook wel handig dat we dat dan niet als groep van 20 man doen,

maar dat we dat even goed afstemmen met het straatconsulaat. Want het gaat wel om mensen en het is geen aapjes kijken, zeg ik dan maar. Voorzitter, Den Haag houdt die regiorapportages bij, waar al die cijfers in staan. Ik stuur dat altijd als Raadsinformatiebrief naar de raad. Wat daar exact in die rapportage staat, durf ik nu niet zo op te lepelen, maar check het even in iBabs en kom anders nog bij me op de lijn als dat nodig is. Hoe houden we nu alsnog zicht? We nemen het mee in ons Uitvoeringsprogramma data op orde. In dat uitvoeringsprogramma hebben we daar aandacht voor gevraagd, om de data op orde te houden, zodat we zicht blijven houden per gemeente, ondanks dat we samenwerken in een centrumgemeente van waar blijven onze Rijswijkers dan? Want het is zodat ze uiteindelijk vaak via Wonend Haaglanden terecht komen in de regionale woningmarkt. Zoals onze spreker ook aangaf, van origine Hagenaar en vervolgens inwoner van Zoetermeer, al een aantal jaren. Voorzitter, er is mij nog gevraagd: kan die APV-wet niet worden aangepast? De APV is niet van mij, die is volgens mij van u allemaal. Zodra u de APV-verordening gaat bespreken, kunt u dat doen? En toch wil ik dan wel de slag om de arm houden, dat het in sommige gevallen goed is om wel het gesprek aan te kunnen gaan vanuit de beweging van de APV. Om iemand een soort stok achter de deur, niet om die boete daadwerkelijk te geven, maar wel het gesprek aan te kunnen gaan, om diegene in vredesnaam en zorg te krijgen, omdat ze zijn zorgmijddend, sommige mensen. En sommige mensen die willen die zorg ook helemaal niet, maar soms is het wel nodig om diegene toch in het zorglandschap te trekken voor zijn of haar eigen welzijn. Voorzitter, ik wil toch nog één keer noemen dat we het contactpunt ... We zijn er bijna, steunpunt Rijswijk. Niet onbelangrijk. En het contactpunt is niet alleen preventief, maar ook als het toch gebeurt dat je dakloos wordt, dan kunnen we vanuit daar ondersteuning bieden in die hele maatschappelijke opvangketen. Voorzitter, volgens mij heb ik daarmee de resterende vragen beantwoord.

De voorzitter: Dat denk ik ook, want ik zie niemand reageren dat zijn vraag niet beantwoord is. Dan sluit ik hierbij agendapunt 10.

11. RIB 25 097 Voorzieningenniveau in de gemeente Rijswijk

De voorzitter: En dan gaan we naar agendapunt 11. Dat is RIB 25 097 Voorzieningenniveau in de gemeente Rijswijk. Geagendeerd in Forum Samenleving door Beter voor Rijswijk en Forum Stad door Wij. Rijswijk en door steun van D66, hier in Forum Samenleving geplaatst. Omdat ik hem geagendeerd had namens mijn partij, heb ik schriftelijke vragen gesteld. De vragen waren niet heel bevredigend, maar ik kom met mijn fractie terug hoe we dat wel gaan doen. Dan ga ik mevrouw Jansen-Dirkx het woord geven, namens Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Onze stad groeit hard en daar moeten we veel huizen bouwen, ook voor de mensen die allemaal op straat leven. Dat snappen we ook wel goed. Alleen door dat stevige gebouw wat we nu al doen, merken we ook dat onze voorzieningen hierin niet op hetzelfde tempo meegroeien. Dat blijkt ook uit het onderzoek wat al gedaan is. En hierdoor komt de leefbaarheid van onze stad ook ernstig onder druk te staan. En Wij. Rijswijk heeft in de afgelopen jaren al meerdere keren nadrukkelijk gevraagd om actie als het gaat om voorzieningen. Bijvoorbeeld met de motie benoemd in deze RIB. Daarom dat we ook deze RIB wilden agenderen. Want voorzitter, het duurt in onze ogen echt veel te lang en de motie kan echt niet als afgehandeld worden beschouwd. We hebben hier alleen maar een voortgang voorgeschoteld gekregen, maar het tweede punt van het verzoek vroeg om een uitgewerkt plan van aanpak voor de behandeling van de begroting van 2026. Deze is inmiddels gepasseerd, want de begroting van 2026 namen we in november aan. En het voorstel is nog niet in onze raad behandeld. En in de brief wordt gesproken over maart 2026. Dat dan pas het voorstel gereed kan zijn. Laat dan de raadsperiode afgelopen zijn

en dus wordt dit voorstel pas in een nieuwe raad besproken. De voornaamste vraag van onze fractie is dan: waarom moet dit allemaal zo lang duren? En waarom heeft het college niet sneller gehandeld door met een voorstel te komen? Het excuus dat dingen zorgvuldig gedaan moeten worden, is voor de hand liggend, maar hier neemt onze fractie geen genoegen mee. De presentatie waar u naar verwijst, is inmiddels een jaar geleden en in onze ogen is er meer dan genoeg tijd geweest om tot een voorstel te komen. We vragen daarom om een betere reden waarom dit voorstel niet voor de begroting naar de raad is gekomen, zoals wel is verzocht in een motie, die in meerderheid is aangenomen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen. Dan kijk ik naar D66. Die hadden vragen gesteld, maar die zijn denk nog niet beantwoord. Mevrouw Woudstra u heeft het woord.

Mevrouw Woudstra: Dank, we hebben nog geen beantwoording gezien. Om de vragen hier te stellen, dat de rest ook weet wat het is. Niet iedereen heeft op de dag zelf tijd om alles nog door te lezen. Wonen in een fijne omgeving doet ertoe. We zijn hard aan het groeien. Gelukkig zijn we ook bezig met sporthallen, het verbouwen van de schouwburg en komt er ook nog meer aan met het sportpark en het buurthuis. Dan vragen wij ons nog wel af: heeft het college ook specifieke aandacht voor oudere wijken? Want bij nieuwbouw hebben we het er vaak over en dat we nieuw bouwen, zoals bij de Marimbahal, weten we. Maar we vernieuwen dus ook en we maken ons wel zorgen over wijken die er al langer zijn en misschien er niet zoveel in verbouwd worden. Hoe zorgt het college ervoor dat voorzieningen in die wijken dan op peil blijven? En daar dan ook stappen zetten, want ook daar wonen mensen en kunnen ... Je hebt ook een wijk en een bredere buurtfunctie als je daar een voorziening hebt zitten. Werkt het college ook aan een koppeling tussen voorzieningen en het preventiebeleid? We hebben het gehad over armoedepreventie. We hebben het gehad over gezondheid en preventie. En daar zijn de voorzieningen in de wijk op al die verschillende thema's debat. We horen graag hoe het college dat ziet. En kijken we dan ook naar wat nodig is in een wijk op basis van sociaalmaatschappelijke kwaliteit van die wijk en ontwikkeling van die wijk? En we zagen daar nu niet iets over terug. Eerder hebben we het daar wel over gehad en misschien komt dat op een ander moment nog terug, maar dan sluit ik me aan bij de gestelde vragen over welk moment we dan nog iets kunnen verwachten. En wij vinden dat dat zeker nodig is. En ook deze vraag geeft richting in welke kant u dat kan zoeken vanuit ons. We vinden dat gemeenten een duidelijke regierol moeten hebben hierin. En niet allemaal verantwoordelijk voor al die voorzieningen, maar heeft er wel een rol in, ook naar aanleiding van de vragen en de antwoorden op Beter voor Rijswijk en de sporthallen. Wij geven in elk geval bij deze alvast onze richting mee. Toen u vroeg wanneer is er een actieve rol van de gemeente? Voor ons geldt dat, omdat we als stad actief aan het groeien zijn, dat we ook een actieve rol hebben in wat er daar dan bij hoort. Dat we moeten kijken naar de draagkracht en behoeften van de wijk. En dat weet de gemeente zelf goed en kan daarmee in elk geval aangeven wat er nodig is of wenselijk zou zijn, om ook richting te geven aan ondernemers en marktpartijen, dan wel aan de wijk en bewonersinitiatieven zelf. En daar waar de markt er niet toe komt of er belemmeringen zijn, dat de gemeente daar ook inzicht in heeft, dat we daar uitvraag naar doen, zodat we ook kunnen beslissen of we daar een rol in hebben of niet of een belemmering weg moeten nemen. En daar zitten wij nog wel een stukje mee. Dat we volgens mij nu niet heel goed weten wat de belemmeringen zijn voor bewonersinitiatieven, behalve prijs, maar soms ook locatie. Daar zou ik sowieso graag meer inzicht in willen. Dank alvast.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan kijk ik even het Forum rond. Mijnheer Smith, u heeft het woord.

De heer Smith: Dank u, voorzitter. Ik stel hem dan toch maar, ondanks dat er straks nog vragen worden gesteld door Wij. Rijswijk. Ik val over één woordje in het voorzieningenniveau van deze

informatiebrief. Het betreft de Waldhoorn-locatie. En dan citeer ik uit de Raadsinformatiebrief. Bij deze ontwikkeling wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om andere voorzieningen, zoals een buurtkamer of eerstelijns gezondheid toe te voegen. En ik val over het woordje of. Het woordje of impliceert hier dat het nog niet zeker is dat er een ontmoetingsruimte komt. De implementatie van de ontmoetingsruimte, op welke wijze dan ook, is ons inziens een voorwaarde geweest voor de doorontwikkeling van dit project. Ook via de motie. Graag een bevestiging van de wethouder hierover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smith. Ik zie mevrouw Koegler kijken. Die wil vast het woord. Alstublieft.

Mevrouw Koegler: Dank u wel, voorzitter. Het behoeftenonderzoek geeft ons waardevolle inzichten in de huidige en toekomstige vraag naar voorzieningen. Het laat ons zien waar knelpunten en wensen liggen. Maar een ding is wel duidelijk, de echte keuzes moeten nog gemaakt worden. Het onderzoek zelf bepaalt nu niet welke investeringen we gaan doen en dat is en blijft ook een politieke afweging. Juist daar zit de uitdaging. De uitvoeringsstrategie die nu wordt voorbereid, is pas in maart gereed en is aan het einde van de huidige coalitieperiode. En Rijswijks Belang vraagt zich af of het verstandig is om op dit moment nog een strategie vast te gaan stellen, terwijl de verkiezingen voor de deur staan. Ik ben het eens met mevrouw Jansen-Dirkx dat het te lang heeft geduurd en ook dat voorzieningen al langer een zorgpunt is en er sprake is van urgentie. Daarvoor heeft Rijswijks Belang ook met GroenLinks een motie ingediend. Maar nieuwe partijen zullen straks in maart hun eigen accenten willen leggen. Het lijkt ons logischer om de resultaten van het behoeftenonderzoek te gebruiken als basis voor het nieuwe coalitieakkoord, zodat prioriteiten en keuzes ook breed gedragen worden. Hoe ziet het college deze timing en de rol van dat behoeftenonderzoek in de komende besluitvorming? En als het college toch nog in maart met een uitvoeringsstrategie komt hoe bepalen we dan of we investeren in niet-wettelijke taken, die ook in het onderzoek genoemd worden? Wie maakt die keuzes en op basis van welke criteria. En hebben de referentienormen, genoemd in het stuk, een formele status binnen ons beleid of zijn ze slechts richtinggevend? En hoe zwaar wegen deze normen in de uiteindelijke besluitvorming? Hoe borgt het college dat de inzichten daadwerkelijk doorwerken in ons beleid? Het onderzoek laat zien dat Rijswijk volgens de milieunorm voldoende sporthallen heeft, maar als wij bij verenigingen langsgaan, horen we toch nog dat er een tekort ervaren wordt. En dat staat ook in het stuk, dat het ook vooral om piekbelasting gaat, maar ook dat trainingen steeds later op de avond starten. Hoe komt deze piekbelasting straks terug in de strategie? En zijn in het behoeftenonderzoek ook cijfers meegenomen over wachtlijsten, late trainingstijden en uitwijken naar andere gemeenten van verenigingen? Er wordt in het stuk ook een referentienorm genoemd voor cultuur. Landelijk en regionaal is er nog geen breed toegepaste referentienorm. Om te zorgen dat cultuur overal een plek krijgt, willen we dit college voorstellen om wel een norm op te nemen. Het zal u niet verbazen dat dat wat Rijswijks Belang betreft niet nodig is, maar dat we ons eerst richten op de wettelijke taken die we hebben en daarna de voorzieningen met de grootste prioriteit. En ook al wordt in het stuk gesproken over dubbel gebruik van ruimte, cultuur neemt ook fysieke ruimte in die niet tegelijkertijd door andere voorzieningen benut kan worden. En welke prioriteit geeft het college aan cultuur ten opzichte van de andere benoemde voorzieningen in het stuk? En gaan de vierkante meters die daarvoor beoogd worden ten koste van de basisvoorzieningen, waar we wel een wettelijke verplichting voor hebben?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Dan zie ik voor de rest geen vragen. En het zijn meerdere wethouders, maar ik begreep dat wethouder Van Bentvelzen de beantwoording namens het college gaat doen. Dan heeft u het woord.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank u wel. En ik ben van de arme tak, dus zonder van, maar dat geeft niet.

De voorzitter: Excuus.

Mevrouw Bentvelzen: Lang verwacht en ja, mevrouw Jansen-Dirkx. Ik heb wel een winstwaarschuwing afgegeven bij die toenmalige motie aan uw fractievoorzitter de heer Van Dam, die toen ongeveer zeven keer gevraagd heeft om een toezegging van mij dat het allemaal gereed zou zijn bij de begroting van 2026. Waar ik hem ongeveer zeven keer verteld heb dat ik denk dat dat niet gaat lukken. Die verwachting is in ieder geval van mijn zijde uitgekomen. Die van u was misschien dan iets minder rooskleurig. En ja, duurt allemaal veel te lang. Dat ben ik met u eens. Ik ga daar ook niet over liegen, want dat is ook een antwoord. Het duurt mij ook veel te lang. Het heeft ook veel te lang geduurd. En we kunnen hier ook geen ijzer met handen breken, helaas. Er zijn meerdere keren hier vacatures uitgezet op dit grootschalige project. Want dat durf ik het toch wel te noemen. Toen was er iemand gevonden, die trok zich weer terug. Dan moet je dat hele circus weer opnieuw optuigen. Uiteindelijk eindstand is er in oktober iemand gestart om dit op te kunnen pakken. Als je dan nu kijkt naar de datum van vandaag, dan valt het allemaal wel mee hoelang het dan weer geduurd heeft. Maar die context kent u niet. Die ken ik wel, maar geloof me als ik tegen u zeg dat ik ook af en toe nog net niet mijn haar uit mijn hoofd heb getrokken als ik hoorde dat het weer vertraagd was. Samen met mijn collega's in het college overigens. Voorzitter, ik denk dat ik daarmee de vraag van Wij wel beantwoord heb en mijn misschien irritatie ook heb uitgesproken. Niets ten nadele van de mensen die hier keihard aan hebben gewerkt, want die wil ik toch via deze weg ook maar een hart onder de riem steken, want die hebben ook gewerkt en geroeid met de riemen die zij hadden. Voorzitter, dan is mij gevraagd door D66: hoe kijkt het college naar de oudere wijken? De norm in het behoeftenonderzoek gelden voor heel de gemeente en niet alleen voor nieuwe wijken. Het uitvoeringsplan wat in ontwikkeling is, richt zich ook dan op geheel Rijswijk. De normen die we daarin noemen, zijn richtinggevend, zeg ik dan maar tegen mevrouw Koegler, want die vroeg daar volgens mij om. D66 vraagt mij: hoe zorgt u ervoor dat de voorzieningen op peil blijven en vernieuwd worden? Het uitvoeringsplan gaat dus een beeld maken van heel Rijswijk en kansen die in alle wijken liggen, zowel oud als nieuw. Wordt daarbij gekeken naar wat nodig is? Door een goed aanbod van voorzieningen draag je zorg voor leefbaarheid in de wijken, vindt dit college. Daarnaast zijn welzijns- en buurtfuncties onderdeel van het project. Juist omdat wij oog willen hebben voor specifieke situaties in de wijken, zijn de referentienormen niet kaderstellend, maar enkel richtinggevend. Dat is ook de keuze die wij daarin maken. U vraagt of u zegt: wij vinden dat de gemeente een duidelijke regie moet hebben. Hoe ziet het college deze rol en wat is er nodig om aan deze invulling te geven? De regie op het type voorzieningen waar deze wettelijk niet verplicht is, vraagt om een gedegen afweging, die op dit moment plaatsvindt in het uitvoeringsplan. Ten behoeve van dat uitvoeringsplan brengen we in beeld of een duidelijkere regierol aan te bevelen valt en wat er dan de voor- of nadelen van zijn. Een regierol op alle voorzieningen vraagt namelijk ook capaciteit. Dan komen we weer op die desbetreffende mensen die dat werk dan moeten doen. En van de ambtelijke organisatie en mogelijk ook om extra financiële investeringen. Daarnaast ben ik als gemeente of zijn we als gemeente ook deels afhankelijk van marktpartijen. Voorzitter, GroenLinks die vroeg mij naar de of/of-variant. Ik snap dat daar verwarring over bestaat. Maar in de motie wordt heel duidelijk gesproken over de Marimbahal. En waar u aan refereert gaat over het Waldhoornplein. En het Waldhoornplein, dat gebied dat is een gebiedsgericht stuk. Het gebied Waldhoornplein is veel groter dan alleen die postzegel Marimbahal. Die buurthuiskamer die zit op de Marimbahal. Daar heeft u een motie op ingediend, maar we zijn tegelijkertijd bezig met de inrichting van het Waldhoornplein. Samen met de eigenaar, die daar die hele plint zo praktisch in zijn bezit heeft, om daar een wat mooier stukje Rijswijk van te maken voor onze Muziekbuurt. Voorzitter, dan is mij door Rijswijks

Belang aangegeven: die strategie vaststellen, is dat niet gek, want dat komt in maart? Dat heeft u nog beter op het netvlies dan ikzelf. Achttien maart zijn de verkiezingen. Volgens mij is mijn agenda de laatste vergadering 24 februari. We gaan die strategie niet meer met elkaar bespreken. Dat gaat de nieuwe raad ook doen. En misschien dat je dat dan direct mee kan nemen in het coalitieakkoord. Die stukken zijn dan gereed. Daar kan je dan de discussie over voeren met die nieuw te vormen coalitie van ga je dit in een coalitieakkoord gieten of ga je dit op een andere manier doen? En daarnaast, u gaat er ook vanuit dat u als partij terugkeert en in welke hoedanigheid dan ook, maar dan gaat uiteindelijk het Presidium bij mij weten nog steeds over het vaststellen van de agenda. Dan kunt u zelf nog even kijken wanneer u de strategie op de agenda wil hebben of dat april is of dat er mei is. Dan bespreken we dat tegen die tijd. Tegelijkertijd geeft u ook aan en dat vond ik dan wel weer grappig, dat we heel erg moeten kijken naar wat is wettelijk en wat is niet wettelijk en dat we daar misschien wel keuzes in moeten maken. Maar tegelijkertijd is uw partij degene die voorvechter is van de huisartsen. En dat is juist niet onze wettelijke taak. Dat is juist hetgeen wat we niet hoeven doen en waarin wij hebben gezegd als college van we zijn het met u eens dat dat een hele belangrijke eerstelijnsvoorziening is. Waar we ons hard voor willen maken. Waarin we mee willen denken met die huisartsen. Maar het is een commerciële verhuursituatieverhaal, waarin de markt moet doen wat die moet doen. En dat wij als gemeente ook moeten doen wat we moeten doen. Dat gezegd hebbende, vond ik dat toch wel opmerkelijk en grappig. Maar we zetten ons in voor de huisarts. Geen paniek. Geen filmpjes online dat ik me niet inzet voor de huisartsen, want dat doen we echt. Voorzitter, u refereerde ook nog aan de sport en die kon ik zelf niet helemaal volgen, want u gaf aan in het onderzoek staat er dat we voldoende hebben. Volgens mij hebben we dat nog niet en staat er juist ook in het behoeftenonderzoek naar sport dat we dat niet hebben, dat we nog niet in ieder geval helemaal op stoom zijn voor de sport. Dat daar nog wel het een en ander gedaan moet worden. In ieder geval met een blik naar 2040 toe. Vandaar ook het harde werken rondom de Marimbahal, die we voor elkaar hebben gekregen met elkaar. En vooralsnog wijken daar volgens mij geen verenigingen uit nog naar randgemeenten. Ik dacht: we zijn nog even aan het zwaaïen. Dag, fijne avond, wel thuis. Volgens mij wijken we nog niet uit naar een randgemeente. Ik weet wel dat er wachtlijsten zijn. Locomotief heeft volgens mij wachtlijsten. Reflex heeft wachtlijsten. Ik weet niet of Inter ook wachtlijsten heeft, maar er zijn wachtlijsten. Die zijn bekend. We hopen dadelijk met de opening van de Steenvoordeschool en de sportzaal daar, dat er weer een stukje ingevuld kan worden. In ieder geval trainingscapaciteit wordt er weer toegevoegd. Vervolgens gaan we bezig met de Marimbahal. Wordt er weer een stukje trainingscapaciteit toegevoegd. En dan denk ik dat we nog één keer wat moeten gaan bouwen en dan zijn we er wel bijna voor Rijswijk en alle nieuwe dingen die we op ons af laten komen en al die leuke nieuwe inwoners die we naar Rijswijk lokken, om in de mooiste stad van Nederland te wonen. Voorzitter, volgens mij heb ik de vragen die er zijn beantwoord. Ik heb niet helemaal goed meegeschreven met de vragen van Rijswijks Belang. Mocht ik daar wat gemist hebben, dan kan ik mijn eigen handschrift niet meer lezen. Dan hoor ik dat heel graag van mevrouw Koegler terug.

De voorzitter: Ik ken mevrouw Koegler. Die gaat daar zeker op terugkomen. Dan ga ik wel eerst even netjes het rijtje af. Mevrouw Jansen-Dirkx, u heeft het woord.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Fijn om te horen dat de wethouder onze frustratie deelt. En het is ook prettig om te horen dat u ook andere context er even bij biedt, om te laten weten waarin die vertraging zit. En is een bekend gegeven dat het moeilijk is personeel te vinden, welke tak van sport heeft daar geen last van om personeel te vinden? Dat is hier ook weer wederom.

De voorzitter: Mevrouw Jansen, of u iets dichter bij uw microfoon wil?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dat wil ik doen. Fijn ook om te horen dat er even gewezen wordt op dat wij meer rollen hebben, namelijk een wettelijke taak die we moeten uitvoeren. We hebben onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en we hebben ook onze aanjaagfunctie. En van deze rollen moeten we niet weglopen. Ik ga daar ook vanuit dat we in het voorstel wat naar onze raad toe gaat komen, dat die rollen ook daarin terug te zien zijn. En wie weet, na de verkiezingen kunnen we daar in een onderhandeling met elkaar verder over bomen ofwel dat we bepalen dat we dat toch aan de gehele raad laten. En dat zien we dan wel in onze nieuwe periode. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan kijk ik naar mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank. Dank voor de uitleg en de verduidelijking, dat het thema in ieder geval leeft. We weten ook dat het niet heel makkelijk is. We zijn een beetje vooruitstrevende gemeente op dit gebied om hier zo mee aan de slag te gaan. Ik snap ook dat als u dan personeel zoekt, dat het soms wat lastiger uitleggen kan zijn of het vinden van iemand met ervaring. Bij deze de uitdaging voor iemand die een nieuwe klus aan wil en hier zijn tanden in wil zetten, dan wel bij een gemeente wil gaan werken, waar we dan zo'n uitdaging aandurven. Dank voor de uitleg over de rollen. Van onze kant verduidelijken. Een marktpartij is iets anders dan als wij een wettelijke taak hebben. En we zien daar graag in het voorstel ook dat verschil in terug. Waarbij we dan wel zeggen, dat inzicht in wat marktpartijen belemmert, niet goede huisvesting, moeite met bestemmingsplannen, lange procedures. Het is wel fijn om te weten. Om daar als gemeente zicht op te hebben, zodat je op die manier nou ja op een andere manier regie voert. Niet regie over het er komen van de voorziening, maar wel voor het mogelijk maken of aanmoedigen van. Dan heeft u daar ook alvast een stukje richting. Dank voor uw inzicht in dat het over het geheel gaat. We willen toch meegeven dat wij een verdeling en het meewegen van wat er al is in de buurt of wat er komt in de buurt, ook de sociaal-maatschappelijke draagkracht in een wijk belangrijk vinden, ook om die wijk extra in de belangstelling te kunnen stellen en andere mensen ook onderdeel te gaan laten uitmaken van die wijk en daarnaartoe te trekken. Dat zal u vast herkennen in het feit dat wij gemengde wijken nastreven. En dat geldt net zozeer voor voorzieningen. En dank voor alle andere antwoorden. En ik sluit me graag aan bij collega's. We zien het graag terugkomen, want in een groeiende stad moeten we hier met de hele raad en in coalities zeker afspraken over maken. Maar op welke vorm we dat doen, hebben we nog een hele mooie periode te gaan, om dat te gaan beslissen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler: Dank u wel. De wethouder heeft niet mee hoeven schrijven, maar wel al mijn vragen beantwoord. U heeft me uiteraard wel uitgedaagd over de huisartsen. Zeker een voorziening waar we ons altijd hard voor maken. Maar ik had het niet alleen over de wettelijke taken, ik had het ook over voorzieningen met de grootste prioriteit. En wat ons betreft zijn huisarts, tandarts en apotheek echt wel basisbehoeften. Vandaar dat wij die ook anders zien als bijvoorbeeld cultuur.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Mijnheer Smith nog voor een tweede termijn? U moet heel diep nadenken, ik denk het dan niet. Wethouder Bentvelzen, maar ik heb volgens mij niet echt direct vragen ...

Mevrouw Bentvelzen: Nee, maar ik vind het leuk om wat terug te zeggen.

De voorzitter: Nee, dan doen ...

Mevrouw Bentvelzen: Mag dat?

De voorzitter: Pak uw tijd.

Mevrouw Bentvelzen: Nee, want ik ben het met mevrouw Koegler eens. In die zin eens, dat is een politieke keuze. Wie geef je voorrang en wie niet? Daar komt het een beetje op neer. En uw vraag, mevrouw Woudstra, van waar zit het hem dan een beetje in? Het zit hem bijna altijd en dat kan je ook bijna over ieder onderwerp heen leggen denk ik ondertussen, dat is de vierkante meterprijs. Als je kijkt naar de commerciële markt. Wat er gevraagd wordt aan huisartsenpraktijken. Waardoor het hen niet lukt. Waardoor ze hun businesscase niet kunnen sluiten. En dat is waar vaak de bottleneck in zit. Voorzitter, tot zover dan.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Dan sluit ik hierbij agendapunt 11.

12. Vragenuur

De voorzitter: En dan gaan we naar agendapunt 12, het vragenuur. Dan ga ik een voorstel doen. Er zijn zeven vragen gesteld, waarvan zes beantwoord. Ik weet niet of iedereen de beantwoording heeft gezien. En ik heb beloofd aan het begin van de vergadering dat bij 12a, mevrouw Van Nunen voorstellen hoe het met de motie staat, dat dat gelijk besproken wordt door de wethouder. Ik wil wel aangeven dat het geen agendastuk is. Voor de andere partijen, kom gelijk tot je vraag en niet een heel betoog of dingen. Want het is het vragenuur. En dan ga ik eerst het woord geven aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

12.a Vragen Wij. Rijswijk - RA 26 001 Borging buurthuiskamer en betrokkenheid buurtvereniging bij gebiedspaspoort Marimbahal

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ik zal de vragen die we gesteld hebben niet herhalen, maar wel een aantal vervolgvragen stellen, zoals u zelf al aangaf dat dat zou komen. Laat ik beginnen met zeggen dat wij net als Forum duidelijk te horen hebben gekregen dat de buurtvereniging behoorlijk moedeloos is als het gaat om informatiepositie. En dat blijkt ook uit de beantwoording op de vragen die betrekking hebben op het informeren, betrekken en laten participeren. En Wij. Rijswijk vermoedt hier toch wel een onderschatting van de rol die de buurtvereniging speelt. Kan het college toezeggen om in de toekomst de bij de gemeente bekende buurtorganisaties ook de brieven die verstuurd worden in de wijk, naar hun ook te sturen? Dus niet alleen de direct omwonenden, maar ook de buurtvereniging. Want ook zij worden vaak aangesproken op we zien dat er van alles gemeld wordt, wat weten jullie? Het is een kleine moeite, maar geeft wel een positief signaal af. Daarnaast beantwoordt u op de laatste vraag dat er indien gewenst eerder dan participatieronden met de buurtorganisaties rond de tafel gegaan wordt. En Wij. Rijswijk denken dat het signaal hierop duidelijk is. Kan het college toezeggen dat er, zoals gevraagd, op korte termijn met de organisaties het gesprek aangegaan wordt over hun vragen met betrekking tot het proces? En dan nog een onduidelijkheid over de komst van de buurtkamer. En ik refereer even aan de vraag ook van mevrouw Van Nunen. Kunt u duidelijk aangeven of er uitvoering wordt gegeven aan de motie van maart vorig jaar? Dan stel ik die vraag alvast even, want die had ik ook opgeschreven alvast van tevoren. En dan nog even de tijdlijn vragen, want daar staan wel wat dingen over, maar wat duidelijkheid daarop, wanneer in dit jaar gaat de participatie beginnen? Kan daar misschien een kwartaal aangegeven worden waarin dat plaats kan vinden? En kan dan het college ook een inschatting maken wanneer dan het definitieve gebiedspaspoort wordt aangeboden aan de raad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan kijk ik voor de rest naar het Forum. Netjes geluisterd. Dan wacht ik even tot wethouder Bentvelzen klaar is.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, want ik ga de vragen beantwoorden. Spannend altijd. Doet Sandra het, doet Larissa het?

De voorzitter: Sorry.

Mevrouw Bentvelzen: Ze is er wel, maar ik heb beloofd dat ik het doe. Stad was heel snel klaar. Wij nog steeds niet. Het is 21.50 uur, maar we hebben wel een heel belangrijk onderwerp op de agenda. Voorzitter, die brieven naar de bewonersorganisatie in plaats van enkel alleen naar de ... We trekken altijd een soort lijn of zo. Ik weet niet hoe ze dat doen. Maar met belanghebbenden, er wordt altijd gekeken naar ... Er is een bepaalde lijn die getrokken wordt, om de Marimbahal in dit geval. En die mensen krijgen een brief, want die zijn dan direct belanghebbenden. En dan heb je altijd die boze buurman, die net twee straten daarachter woont, die die brief niet krijgt. Je wilt niet weten, dan zijn ze echt hartstikke kwaad. Je kan het beste die brief naar heel Rijswijk sturen. Maar ik snap wat u zegt. Die bewonersorganisatie dat gaan we gaan we zeker doen. Voorzitter, ik wil dan toch ... Want ik merkte aan mijzelf toen de inspreker aan het inspreken was, waar ik echt ... Dat vind ik heel tof als mensen dat komen doen. Dat waardeer ik enorm. En toch merkte ik aan mezelf dat ik toch een greintje irritatie had en dat greintje irritatie dat spreek ik ook maar uit. Want het zat hem in de zin dat wij als gemeente niemand ergens bij betrekken. En toen dacht ik echt: stop. Dat wij niemand ergens bij betrekken, daar werk ik mij ver vandaan, want dat is niet zo. En er werken hier heel veel mensen, dag in, dag uit. En waar mensen werken, worden fouten gemaakt. Die geef ik dan ook gelijk maar toe. Dat boetekleed trek ik dan ook maar aan. Maar die werken echt naar eer en geweten en die gaan echt niet expres niet met een bewonersorganisatie praten of expres dat maanden laten liggen of op welke manier dan ook op een negatieve manier daarmee om. Ik wil dan toch even een lans breken voor het ambtelijk apparaat hier, dat zij echt hun best doen. Dat gezegd hebbende, denk ik dat er ook een beetje verwarring ontstaat over een gebiedspaspoort en een concept gebiedspaspoort, want dat concept gebiedspaspoort heeft u zelf als raad akkoord op gegeven, dat wij dat moesten uitwerken. Een concept gebiedspaspoort dat is een voorlopig document, waarin we kenmerken opschrijven, waarin we kansen schrijven en knelpunten en dat we de spelregels opstellen. Waardoor we daarna in overleg kunnen gaan met bewoners, met belanghebbenden, met sportverenigingen. Iedereen die daar wat mee te maken heeft, want het dient als basis voor de planvorming. Als jij van tevoren met elkaar niet een kader afsprekt waarin we met elkaar gaan praten, dan is het één grote ellende uiteindelijk. Want iedereen wil wel wat en dan gaan we dadelijk praten of de kleur aan de binnenkant roze of pimpelpaars moet zijn. Dat is niet de bedoeling. Er is gekozen voor een concept gebiedspaspoort. Dat is 15 december jongstleden kenbaar gemaakt aan de bewonersorganisatie. Nadat ze dus klaarblijkelijk hebben gevraagd, meerdere malen, om een gesprek. Dat heeft wellicht wel lang geduurd, dat wil ik ook wel aangeven dat dat misschien te lang heeft geduurd. Maar tegelijkertijd, die Marimbahal die gaan we bouwen in 2029. Het is 13 januari 2026. We zijn echt nog heel vroeg. We zijn daar echt vroeg genoeg bij. En ik durf hier echt wel aan te geven en ik heb dat ook in de beantwoording getracht te doen naar de fractie van Wij. Rijswijk, dat wij de bewonersorganisaties heel hoog in het vaandel hebben staan en dat wij hen echt heel serieus nemen. Net zo serieus als dat we de direct omwonenden en direct belanghebbende, de visboer van Marc Weterings, dat we die ook hartstikke belangrijk vinden. Dat we die ook meenemen in de planvorming rondom het Waldhoornplein. Want die wordt niet meer genoemd, maar die is ook hartstikke belangrijk. Ik dacht: laat ik die vandaag dan ook nog maar even een podium geven.

De voorzitter: U heeft een interruptie. Ik denk dat mijnheer Weterings geen eigenaar is van de visboer, dat hij dat nu gaat zeggen.

De heer Weterings: Geweldig dat mevrouw Bentvelzen hem even noemt. Ik heb de visboer erg hoog zitten. Een zeer gewaardeerd man. Maar u geeft aan: we betrekken iedereen erbij. De sloop is begonnen bij de Marimbahal. Zijn de buurtbewoners geïnformeerd over dat de sloop begonnen is?

Mevrouw Bentvelzen: Ja, ik heb uw achterban ... Ik lees mee met uw partij. Ik zie dat daar iemand had gereageerd uit uw achterban, woonachtig in de Muziekbuurt, die aangaf geen brief te hebben gehad. Ik heb het vandaag gecheckt en de brieven zijn wel verstuurd. Dus of hij ligt niet in zijn brievenbus of hij woont net in dat straatje die niet daarbij valt in die kring. Dat kan. Maar ik moet anders even vragen hoe die kring getekend is, want de Muziekbuurt is echt geïnformeerd, mijnheer Weterings. Ik kan zelfs de brief even voor u aanvragen bij de ambtelijke organisatie en vragen tot welk adres ze dan gepost hebben.

De voorzitter: Heeft u een verhelderende vraag, mijnheer Weterings?

De heer Weterings: Ja, ik geloof u op uw blauwe ogen. Geen enkel probleem. Ik geloof het. Het is goed.

Mevrouw Bentvelzen: Dat is toch ook weer fijn. Een mooie start van het nieuwe jaar. Voorzitter, volgens mij heb ik de vragen voor nu beantwoord en geven we daar gehoor aan. In de motie is mij nog gevraagd: geven we daar gehoor aan? En volgens mij hebben we daar ook wel een antwoord op gegeven in de god, ik moet het er even bij pakken, in de beantwoording aan de fractie van Wij. Er is 390 vierkante meter maatschappelijke invulling vastgesteld in dat plan en jullie hebben daar een motie op ingediend in meerderheid van de raad en daarin een opdracht gegeven. En volgens mij is het zo dat wij als college dan uitvoering geven aan zo'n motie. En ik heb nog nergens meegekregen dat we dat niet gingen doen. Wat mij betreft, gaan we dat doen en zeg ik dat nog maar een keer toe. Maar u heeft zelf die motie volgens mij unaniem of bijna unaniem aangenomen in de raad. Voorzitter, dan is mij ook nog gevraagd door Wij, wanneer start de participatie? Ja, dat durf je niet te zeggen. Ik lees zelf ook wat terug dat dat in de loop van 2026 gaat zijn, maar wanneer dan? Nee, ik durf het niet te zeggen. Ik denk dat dat wel sowieso al voor de zomer gaat zijn, maar dat zou ook net na de zomer kunnen zijn. Ik ga het voor u navragen en dan zal ik zorgen dat de hele raad dat antwoord krijgt via onze griffie. En dan zal ik even checken wat er op de rol staat van wanneer we die participatie gaan starten. En ik zal ook ... Ik heb ook goed opgeschreven dat de wens vanuit de bewonersorganisatie luid en duidelijk nog een keer geklonken heeft vanavond, om het gesprek aan te gaan en niet te wachten op de participatierondes, die dus op de rol staan voor in de loop van 2026, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen.

12.b Vragen RB - motie opschorting van betaling toe te staan bij bezwaar tegen naheffingsaanslagen (parkeren)

De voorzitter: Dan gaan we naar 12b, de motie. Tweede termijn bij vragen aan de raad is dat niet. Dat is al een tijdje. Ik word vandaag verrast door ... Dat is door de verkiezingsperikelen, denk ik. 12b van Rijswijks Belang. De vragen zijn beantwoord. Motie opschorting van betaling toe te staan bij bezwaar tegen naheffingsaanslag. Zijn die duidelijk of heeft u nog een verhelderende vraag?

De heer Weterings: Die waren heel duidelijk. We hebben onszelf verkeken op de nieuwe aanbesteding. Maar we wachten er wel met smart op, want ik wil wel even een kleine kanttekening meegeven dat de naheffingen die stromen bij heel veel mensen binnen, meer dan normaal. En bij het nakijken hadden die mensen wel betaald. Er zit een piek in de fouten die worden gemaakt bij de scanwageng. Ik wil dat graag even meegeven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings.

12.c Vragen D66 – RIB 25 112 voortzetten huidige lokale prestatieafspraken

De voorzitter: Dan gaan we naar 12.c, RIB 25 112, voortzetten huidige lokale prestatieafspraken van D66. Die zijn beantwoord. Maar heeft u een verhelderende vraag?

De heer Veerman: Ik heb geen verdere vragen. Dank u wel.

12.d Vragen D66 – RA 25 089 Geüpdatete bestuursagenda GR GGD-VT Haaglanden

De voorzitter: Dan vraag ik ook gelijk, denk ik, aan mijnheer Veerman, 12.d is ook van u of mevrouw Woudstra. Die zijn beantwoord. Ik zal hem even noemen. Dat is RA 25 089 Geüpdatete bestuursagenda GR GGD-VT Haaglanden. Heeft u nog een verhelderende vraag daarover? Mijnheer Veerman, ga uw gang.

De heer Veerman: Daar heb ik wel een vraag over. U weet, wij zijn heel erg met de Gemeenschappelijke Regelingen. Ik ben blij dat ook de raadsfunctionaris Regionale Regeling hier vanavond aanwezig is. Dat doet mij deugd. Kan hij gelijk meeluisteren. We hebben daarvoor over die Regionale Regelingen al een aantal keren gezegd, ook over de GGD hebben wij geprobeerd om de besluitvorming op een andere manier te laten plaatsvinden. Nu heb ik mijn vraag verkeerd beantwoord. Maar wij hebben altijd een kopje dat wij over de Regionale Regelingen iets te vertellen hebben. Dat is voor de raadsleden. Met mijn vraag heb ik geprobeerd, nu de GGD een stukje invulling geeft aan die Gemeenschappelijke Regeling die aangepast is in 2022, hoe ze daarmee met de raad moeten omgaan. Voldoen zij aan de eisen. Dat is heel netjes. Want zij sturen nu de agenda aan ons toe. Ik heb de vraag gesteld of de wethouder, die niet in het DB zit, daar zit hij niet. Ik had moeten zeggen: in het AB. Ons mee kan nemen en dat heb ik ook weleens aan mevrouw Bentvelzen gevraagd over een GR waar zij in zit. Dat geldt voor alle wethouders. En ik hoop dat de raadsfunctionaris daarmee aan de slag gaat. Ons op de hoogte kan brengen wat de belangrijkste punten uit die vergadering zijn, waar hij van op de hoogte is. En dan weet ik dat ik op de website kan gaan kijken, maar het zou mooi zijn als de wethouder daar ook invulling aan gaat geven, die de GGD wel geeft. Want dat is een tweespraak. Het is niet alleen dat die in dat AB zit, in dat DB zit. Nee, AB. Om daar de Rijswijkse mening te verkondigen. Dat is prima, maar ik vind ook dat hij dan de plicht heeft om die terugkoppeling aan de raad te maken. En daar gaat het om, dat hij dat gaat doen in de raadsvergaderingen. Dat hij ons daarin meeneemt en dat hij een aantal belangrijke punten, hij voor Rijswijk belangrijk vindt en aan de raad zou kunnen mededelen, dat hij daar ons uitleg over geeft. Dat was de vraag, maar daar geeft hij alsnog geen antwoord op.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik wethouder Wit het woord. Dan zal die daar waarschijnlijk nu antwoord op geven.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. In zoverre, een letterlijk antwoord. Wil de wethouder hier uitvoering aan geven, terugkoppeling geven over belangrijke punten? Nogmaals, de terugkoppeling staat exact in de notulen. Ik zou kunnen zeggen: we gaan bij een vergadering nog uitgebreid vertellen over hoe de vergadering gelopen is en hoe de stemming in de vergadering was en hoe verder de vergadering uiteindelijk geëindigd is. En daarmee een soort, hoe moet ik het zeggen? Een duiding van het proces te geven. Tegelijkertijd staat ook altijd op de Forumagenda terugkoppeling Gemeenschappelijke Regelingen vanuit de raad. De raad is van harte welkom altijd bij alle Gemeenschappelijke Regelingen aanwezig te zijn bij de vergaderingen. Ik heb er in de afgelopen drieënhalve, vier jaar dat ik er zit nog nooit iemand gezien. Ik ben best bereid om te kijken hoe wij samen met dan en dat zal dan echt wel samen met de andere deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling, te kijken hoe we invulling kunnen geven aan terugkoppelingen. Maar ik vind toch wel in dit geval ook dat het mes aan twee kanten snijdt. De notulen zijn duidelijk. Er wordt heel duidelijk ook altijd aangegeven wat de meningen van de verschillende gemeentes zijn

geweest en hoe de inbreng is geweest. En als ik daar nog een duiding aan moet geven, dan verwacht ik ook denk ik, mag ik ook terug verwachten van de raad dat we ook een terugkoppeling krijgen van hoe de raad omgaat met Gemeenschappelijke Regelingen. In dit geval zeg ik nu: nee, ik ga daar voorlopig niet op in. We doen het via de digitale wijze, zoals we het nu al doen. Maar goed, mochten we daar in de toekomst anders over besluiten, mocht er een andere wijze van invulling aan die Gemeenschappelijke Regeling gegeven worden door de GR zelf, het zijn verschillende GR'en, dan kunnen we daar zeker naar kijken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: U heeft een interruptie, zie ik.

De heer Veerman: Ik vind het een beetje kort door de bocht, om het zo maar te zeggen. We hebben ook geprobeerd juist om die raadsbemoeienis in die Gemeenschappelijke Regeling om voor elkaar te krijgen. Dat is niet gelukt, omdat we hier geen meerderheid daarvoor kregen. Dat hebben we wel geprobeerd, om juist de raadsleden meer betrekking daarin te kunnen krijgen en ook de burgers daarmee. Dat is helaas niet gelukt. Dat staat ook duidelijk in die regelingen. Als je kijkt naar die Gemeenschappelijke Regeling 2022, daar heeft de GGD geen gevolg aan gegeven. Dat komt ook omdat ons systeem van de gemeentes, moties en amendementen, dat het heel ingewikkeld is om daar iedereen in mee te krijgen. Dat is een heel ingewikkeld proces. Dat is daardoor niet verbeterd, waardoor gemeenteraad daar nog steeds niet de invloed kan uitoefenen die ze graag zouden willen hebben, maar dat is terzijde. U noemt de Gemeenschappelijke Regeling voor de raadsleden. Raadsleden geven dan ook een korte uitleg, terwijl wij ook misschien al die stukken wel zouden kunnen gaan lezen van de MRDH, als we dat zouden willen op de website, maar daar gaat het helemaal niet om. Het gaat even over dat je een kort stukje geeft over wat je als raadslid of als wethouder daar hebt meegemaakt, om daar de raad over te informeren. En iedereen kan die stukken lezen. Dat ben ik helemaal met u eens. We kunnen alles lezen, maar we hebben niet altijd de tijd. Het gaat erom dat u of een raadslid de belangrijkste punten die voor de raad belangrijk zijn, om die even eruit te halen. En misschien is dat soms helemaal niets. Dan hoeft u niets te vertellen. Maar als er wel belangrijke punten zijn waar u de raad over moet informeren, zou u die met ons kunnen delen. Daar gaat het om.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Wethouder Wit, u heeft nog ...

De heer Wit: Ja, ik ga daar kort op reageren. Niet alleen kan ik daar een toezegging in doen. Ik denk ook dat ik afgelopen drieënhalve jaar altijd, als er belangrijke punten in de Gemeenschappelijke Regeling aan bod zijn gekomen, bij de AB-vergadering of in de andere vergadering waar ik zit, dan informeer ik daar altijd de raad over. Algemene beschouwingen, et cetera, die laat ik achterwege. Ook omdat ik weet dat we een volle agenda hebben. Maar mocht het noodzakelijk zijn dat de raad ergens op de hoogte is en raakt het de gemeente Rijswijk, zal ik altijd informeren. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit.

12.e Vragen D66 - RIB 25 121 Leerlingenprognoses 1 oktober 2024

De voorzitter: Dan gaan we naar 12.e, die is ook van D66. RIB 25 121 van de leerlingenprognose 1 oktober 2024. Heeft de fractie van D66 daar nog een verhelderende vraag over?

De heer Veerman: Zeker. De vragen zijn op zich gedeeltelijk goed beantwoord. Ik had nog een aanvullende, bijna. We waren heel blij met de antwoorden voor het aantal leerlingen. De vragen die daarover gesteld worden, dat was heel helder. Er wordt gezegd dat er geen toename is en zelfs een procentuele afname te verwachten is van de thuiszitters. Dat is ook heel positief, want dat was heel erg hoog. Daar heb ik ook weleens vragen over gesteld in het verleden, met de beleidsambtenaar

over gesproken hoe dat nu komt. Nu vragen we ons af: hebben we daar nog iets extra's voor gedaan of wat gaan we daarvoor doen, dat dat cijfer omlaag is gegaan? Daar ben ik wel benieuwd naar, waar dat optimisme vandaan komt nu. En daarnaast, is er ook een onderwijsprogramma voor thuiszitters? Want dat was nog even de vraag of ze dus nu ook iets aangeboden krijgen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dat zijn hele leuke, maar ook hele specifieke vragen die de heer Veerman mij nog stelt. Maar wat ik daarop kan antwoorden vanuit mijn eigen kennis en als ik heel goed luister altijd in al die overleggen die ik heel de week mag doen, dan is daar heel veel inzet geweest vanuit de SPOH. En de samenwerkingsverbanden van de regio Haaglanden op thuiszitters. Dat we die kinderen ... We willen dat niet. Ieder kind verdient onderwijs. Heeft recht op onderwijs, zeggen we dan. We proberen die kinderen zo goed en kwaad als we kunnen, toch naar school te laten gaan. Sterker nog, ik was laatst op een werkbezoek op een school en daar zaten ouders letterlijk in de hal beneden in die school te werken, zodat dat kind naar school kon. Dat soort dingen worden daar momenteel uit de kast getrokken om kindjes toch met schoolangst of iets anders. In plaats van dat het een thuiszitter wordt, dan toch in stapjes naar school te laten gaan. Ouders eerst in de klas erbij. Nu op de gang erbij. Je zou in eerste instantie denken: wat is dit voor circus optuigen, maar het gaat wel hartstikke goed. En dat kind dat zit nu weer lekker op school en doet zijn ding die zij of hij moet doen. Dus een, SPOH superbelangrijk. Die werken met ons samen, het samenwerkingsverband. En twee, de leerplicht zelf. Onze leerplichtambtenaren zelf die sturen er heel erg op aan of die zien dat snel, die monitoren snel. Die hebben goede contacten met onze scholen. Ook die consultants in de school helpen daar heel erg bij, die we op de scholen hebben sinds een aantal jaren. En daarin zie je ook een kentering komen van dat we toch wel kinderen wat sneller preventief kunnen oppakken, zonder dat het een thuiszitter wordt. En tegelijkertijd hebben we er nog te veel thuiszitten, zeg ik dan ook maar.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen.

12.f Vragen CU - RA 25 091 Financieel toezicht begroting 2026

De voorzitter: Dan 12 f, die ingediend is door de ChristenUnie. Die zal niet vragen dat de vragen niet goed beantwoord zijn. Die is akkoord.

12.g Vragen RB - Bezuiniging/ inzet middelen Wmo van de was

De voorzitter: Dan gaan we naar 12.g, de enige die niet beantwoord is. Bezuiniging/ inzet middelen Wmo van de was. Wie mag ik namens Rijswijks Belang het woord geven? Mijnheer Weterings, u heeft het woord.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Bij ons kwamen er meerdere opmerkingen, verzoeken binnen, vragen binnen, ook wel noodkreten binnen, mensen werden overvallen met een brief dat er besloten is om de hulp van de was niet meer te doen. Mensen hebben een Wmo-ondersteuning en daar wordt de was eruit gehaald. En als reden geeft u op dat dat ervoor zorgt dat meer mensen de hulp blijven krijgen die ze straks nodig hebben. Je praat hier wel over een behoorlijke kwetsbare groep. Ik denk wel de meest kwetsbare groep uit Rijswijk. Want ik probeer mij helemaal in te denken. De hulp komt ongeveer één keer per week binnen. Die pakt de was, doet het in de wasmachine, gaat anderhalf anderhalve, tweeënhalf uur werken. De was is klaar, wordt opgehangen. Dan praat je over minuten. We vragen ons af: welke besparing of welke tijd denkt u hier dan mee te winnen? En het is voor die mensen niet alleen maar een hele rare situatie, want je praat ook over een emotionele waarde wat mensen hebben over hun kleding. Je komt bij de mensen aan hun kleding. Mensen zijn eraan gehecht en zien het helemaal niet zitten om dat te laten ophalen door een dienst en dat dan

weer te laten wegbrengen. Dat wordt ergens gewassen. Ze zijn het kwijt. Wij willen vragen om hier nog een keer goed over na te denken. En we horen graag hoeveel tijd u hiermee denkt te kunnen winnen, om andere mensen te helpen. Nogmaals, in de periode als ze komen en ze gaan het huishouden doen, draait die wasmachine. En het vullen van de wasmachine en het uithalen van de wasmachine daar gaat geen minuten in zitten, volgens mij, geen meerdere minuten. Ik hoor graag van de wethouder, een, waarom deze keuze is gemaakt. En twee, welke winst ze wil gaan halen op deze behoorlijke, kwetsbare doelgroep? Vooral de oudere mensen die daar heel erg mee zitten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik het woord aan wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Het geeft niet. Het wordt later en later. We zijn er bijna, voorzitter.

De voorzitter: Ik heb nu zo vaak uw naam gezegd vanavond.

Mevrouw Bentvelzen: We zijn er bijna. Voorzitter, ik verbaasde mij een beetje over deze vraag, heel eerlijk gezegd. En mijn verbazing zit hem in het feit dat ... Ik zal even de tijdlijn schetsen voor eenieder en voor de kijkers thuis aan informatievoorziening en besluitvorming hierover. Terugdraaien ga ik het sowieso niet doen, want het is al besloten. Oktober 2025 heb ik een Raadsinformatiebrief toegezonden met een toelichting, een motivatie en de opbrengsten van wat we gingen doen en waarom we dat gingen doen en alles wat daarbij staat. Ik kan me voorstellen dat u die niet heeft meegekregen, want volgens mij was u er toen even niet, maar uw fractie was er wel. En ik ken uw fractie als een zeer goed samenwerkende fractie. Ik ga ervan uit dat die informatie dan gedeeld wordt. In oktober 2025 heb ik ook in de Rodi Rijswijk, heet hij tegenwoordig volgens mij, onze lokale stadskrant, een publicatie van een artikel in onze lokale krant, waarin ik deze transitie publiekelijk heb toegelicht. Dat is geen ordinaire bezuiniging op een kwetsbare doelgroep, maar ik heb uitgelegd waarom we dit doen. In oktober 2025 heb ik vervolgens een informatiebrief gestuurd naar alle betrokken Rijswijkers die dit betreffen. Dat zijn er 680, 680 mensen ontvingen bepaalde verstrekkingen in de zorg. En ik heb hen geïnformeerd over de verandering per 1 november. In december 2025 heeft de gemeenteraad het wijzigingsbesluit op de Wmo-verordening officieel aangenomen, waarbij de juridische basis van deze wasservice bekrachtigd is. En wat is nu de beoogde winst, zoals u aangeeft? Nou dat is er een en dat is denk ik het allerbelangrijkste, het ontlasten van de zorgketen. Want u geeft aan: het is alleen een wasje erin gooien en eruit halen, maar zo makkelijk is het niet. En als u de mensen spreekt die dit werk wel moeten doen, dan zullen die dat bij mijn weten beamen. We hebben van die 680 inwoners ondertussen 550 inwoners gesproken. En u geeft aan: er zijn wat inwoners verbolgen. Dat kan. Dan mogen zij zich melden. Daar is namelijk ... Ze zijn gesproken en beoordeeld. Er is gekeken naar, want ik heb aangegeven, dat staat ook in de Raadsinformatiebrief, er blijft ten alle tijden maatwerk mogelijk via een Wmo-consulent. Is er sprake van een medische of hygiënische noodzaak, dan is er nog steeds mogelijkheid tot de wasservice vanuit de Wmo. Maar dat geldt niet voor iedereen. En van die 550 gesproken en beoordeelde mensen zijn er 11 mensen die een bezwaar hebben ingediend. Die hebben gezegd: ho, dit is nu beoordeeld en ik ben het hier niet mee eens. Dus 11 van de 550. Daar wordt opnieuw mee gekeken en mee gesproken. Financieel levert dit uiteraard een besparing op. We volgen Westland, we volgen Midden-Delfland en vele andere gemeenten om ons heen die dit al jaren geleden hebben gedaan. Maar naar schatting levert dit de gemeente een besparing op tussen de 638.000 en 734.000 euro per jaar. We leveren daarmee ook, want we doen dit samen met de Martinifabriek, u wel bekend. We creëren daar werkplekken voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt Via stichting Dude Goed. Die hebben een nieuwe plek gekregen in de Plaspoelpolder en die doen sinds kort de wasservice voor ons. Er is ook sprake van betaalbaarheid, want iedereen die een Wmo-verwijzing heeft, betaalt een bijdrage van 5 euro per wasbeurt en de gemeente draagt nog steeds 3

euro bij. Er geldt daarnaast ook een overgangstermijn van 3 maanden, waarin de oude maatwerkvoorziening tijdelijk blijft bestaan. En mensen ook een beetje konden wennen aan de nieuw te vormen gedachtegoed. En wat er is ontstaan is dat bij de meeste mensen er toch sprake is van een netwerk die zij om zich heen hebben. En dat die zoon of dochter, die dat ook voor mensen in een verpleeghuis moeten doen, zeggen: dan doe ik de was voor u. Want als iemand anders dat niet kan doen, dan ga ik dat voor u doen. Nogmaals, ik heb dit in oktober 2025 al naar de raad gebracht. Het is zelfs juridisch bekrachtigd in december door uw gemeenteraad. We hebben het hier volgens mij ook al eerder besproken. De brief is in ieder geval eerder geagendeerd geweest. Toen heb ik hem besproken met de gemeenteraad. En dat is de beantwoording die ik nu voor u heb, met actuele feiten en cijfers.

De voorzitter: Dan zie ik een interruptie.

De heer Weterings: Een interruptie kan niet eens bij een schriftelijke vraag.

De voorzitter: Nee, u mag nog een interruptie.

De heer Weterings: In ieder geval bedankt voor de beantwoording. Ik ben het er in ieder geval niet mee eens, want u zegt: er zijn 680 mensen die die hulp krijgen, maar u zal zich ook moeten afvragen als u telefonisch contact met die mensen hebt, hoeveel van die mensen het begrijpen. Sommige mensen zijn heel erg ver weg namelijk, dementie of die kunnen dat niet eens begrijpen. Al deze brieven die komen pas later binnen bij die mensen. U bent er niet langs geweest. U heeft telefonisch gebeld. Ik zal in de eerstkomende raadsvergadering wel met een motie komen om hier echt nog een keer goed naar te kijken. Zoals u het redeneert en heel mooi verkoopt, zo zit het in de werkelijkheid niet in elkaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Ik hoorde geen vraag, maar wilt u nog reageren?

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik hoor dat mijnheer Weterings met een motie komt en ik vind het heel jammer dat u daar nu pas mee komt en in oktober uw mond heeft gehouden als fractie. Dat wil ik dan toch even terugzeggen. Dank u wel.

De heer Weterings: Dat mag, maar wat ik net tegen u zei: heel veel mensen die hebben het niet begrepen. Die zijn dement. Die zien die brief pas later onder ogen. Familieleden zien nu pas deze brief onder ogen. En ook de hulp geeft aan: dat gaat pas in, in het nieuwe jaar, niet in november. Deze maatregel gaat pas in, in het nieuwe jaar.

De voorzitter: Mijnheer Weterings. Wij zien de motie tegemoet aankomende raadsvergadering.

Mevrouw Weterings: Voorzitter, mijnheer Weterings geeft aan: de mensen zijn dement. Ik denk niet dat al die 680 mensen dement zijn. Daarnaast zijn heel veel mensen die dement zijn, zitten in een verpleeghuisinstelling. Er zijn ook wel mensen met beginnende dementie, die zijn thuis, zeker. Maar u heeft zelf geen last van die ziekte. Gelukkig zeg ik dan maar. Dus u had in oktober 2025 al wat kunnen doen, zonder dat die juridisch bekrachtigd werd in december. Maar ik zie de motie graag tegemoet.

De voorzitter: U wordt ...

De heer Weterings: Nogmaals, die brieven die hebben ons later bereikt, ook de mensen die het pas door hebben gekregen, die hebben ons pas later bereikt. Had deze brief bij de mensen duidelijker binnengekomen, hadden we allang aan de bel getrokken, maar mensen zijn nu pas gaan komen, nu pas gaat het spelen bij die hulpmensen. Ik kom bij u terug in de raadsvergadering.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Ik ga de vergadering sluiten. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ik wil een punt van orde maken. Dank, voorzitter. Ik vind wel dat op deze manier de vergadering afsluiten niet heel prettig is. Op deze toon en door elkaar heen. Dus dank voorzitter, voor het proberen te houden van respect en rust. Dat geldt, denk ik, voor ons allemaal, om ook op het eind nog even rustig de vergadervolgorde te blijven volgen.

De voorzitter: Dank u wel. Voordat mensen nog meer gaan reageren op mevrouw Woudstra, sluit ik de vergadering. Bedank ik haar wel. Het zal een besprekstuk worden in de raad, de motie en ik wens iedereen een fijne avond. Dank je wel.